

(099.3) 791.4: 511.85: 008: 311.859: 7/8 "1997/2000" (492) = 10

96-325b

Een cultuur van verandering
Advies Cultuurnota 1997-2000

Film

Boekmanstichting - Bibliotheek
Herengracht 415
1017 BP Amsterdam
Tel. 6243739

Een cultuur van verandering *Advies Cultuurnota 1997-2000*
bestaat uit 15 afzonderlijke delen:

Algemeen

- 1 Beeldende Kunst, Bouwkunst en Vormgeving
- 2 Musea
- 3 Monumenten en Archeologie
- 4 Archieven
- 5 Letteren
- 6 Bibliotheken
- 7 Media
- 8 Film
- 9 Theater
- 10 Muziek en Muziektheater
- 11 Dans
- 12 Amateurkunst en Kunsteducatie
- 13 Festivals
- 14 Bovensectoraal

Het algemene deel bevat een lijst met alle aanvragers per sector met daarin naam van de instelling en advies: +/- / ± / o. Deze codering vindt u ook terug boven elk instellingsadvies.

Het financiële kader onder aan elk instellingsadvies is gebaseerd op door het Ministerie van OCenW verstrekte cijfers.

Verklaring:

- + subsidie verhogen
- subsidie verlagen
- ± globaal huidige subsidie continueren
- o verzoek afwijzen / subsidie beëindigen

Indien een subsidie-advies niet van toepassing is, zal er geen teken zichtbaar zijn.

De tekst van Een cultuur van verandering is ook te vinden op internet:

<http://www.sdu.nl/overheid/cultuur>

Inhoud

Inleiding	4
Nederlands Fonds voor de Film	7
Associatie van Nederlandse Filmtheaters	10
Cinekid	14
Cinemien Film & Video Distributie	16
Contact Film Cinematheek	18
De Filmkrant	20
Documentaire Kanaal	22
Europese Stichting Joris Ivens	24
Film Festival Rotterdam	26
FORUM	29
Holland Animation Film Festival	31
International Documentary Filmfestival Amsterdam	33
Maurits Binger Film Instituut	36
Media Educatie en Informatie	38
Nederlands Film Festival	40
Nederlands Filmmuseum en International Art Film	43
Nederlands Instituut voor Animatiefilm	48
Skrien	50
Springdance Cinema/Filmtheater 't Hoogt	52

Inleiding

Filmproductie is voor de Raad onvoorwaardelijk de hoogste prioriteit binnen het filmbeleid.

Dat de Nederlandse film de nodige inspanningen waard is, toont niet alleen het recente succes van Marleen Gorris' ANTONIA, die met een Oscar voor beste buitenlandse speelfilm werd bekroond. Over de hele breedte van het spectrum zijn eropmerkelijke resultaten: originele "kleine" films als ZUSJE, en de jeugdfilm LANG LEVE DE KONINGIN, maar ook typen films die voor een breder publiek interessant zijn zoals TOT ZIENS, en commerciële producten als FILMPJE en de FLODDER-trilogie.

De infrastructuur voor filmproductie is onder de huidige condities echter te zwak, en voor de Nederlandse film dreigt een marginaal bestaan als er geen versterkende maatregelen worden getroffen. In Europees verband behoort Nederland tot de landen die het minst investeren in de eigen filmproductie, in relatie tot het BNP. Binnen het kader van ons nationale cultuurbeleid wordt film, als relatief jonge kunst, schaars bedeed en binnen het filmbudget is het productie-aandeel kleiner dan bij andere kunstdisciplines.

Het is een onthullende bezigheid om het hele proces van produktiekansen tot vertoningskansen voor Nederlandse speelfilms te beschouwen. Dit gebeurde in een "Proces over de Nederlandse film" dat de Raad in december jl. enceneerde. Daarin kwam naar voren dat de knelpunten voor de Nederlandse film niet zozeer liggen bij het ontbreken van talent of kwaliteit, maar bij de randvoorwaarden voor filmproductie en voor verbetering van het achterhaalde imago van onze films bij het publiek.

Centraal in de condities voor het Nederlandse filmproductieklimaat staat het Nederlands Fonds voor de Film. Op advies van de Raad voor de Kunst is Holland Film Promotion sinds kort ondergebracht bij dit Fonds, om de promotie van de Nederlandse film efficiënter te kunnen aanpakken. In een doorwrocht beleidsplan positioneert het Fonds zich op het grensgebied van economie en cultuur, en handelt daarmee in het verlengde van het regeringsstandpunt m.b.t. het McKinsey-rapport over de audiovisuele sector (januari 1994), het vooradvies van de Raad voor de Kunst en uw opmerkingen in Pantser of Ruggegraat. Voor de speelfilmproductie zet het Fonds een driesporenbeleid op de rails: kansen voor debutanten, meerjarige financiering voor projectontwikkeling door een aantal produktiehuizen en faciliterend beleid voor onderhandelingen tussen het filmbedrijf, overheden en omroepen. Dit laatste proces, onderhandelingen tussen de Ministeries van OCenW, EZ en Financiën, is onlangs op gang gebracht, en zou moeten leiden tot fiscale maatregelen en een 'matching fund' die een belangrijke stimulans kunnen geven aan de vorming van een filmindustrie op Nederlands formaat. Behalve deze noodzakelijke interdepartementale investeringen vergt dit ook een financiële injectie voor het Fonds zelf, om het in de gelegenheid te stellen binnen deze structuur de genoemde plannen uit te voeren. Volgens de minimumvariant zou met een bedrag van f 1,5 miljoen een aanzet te geven zijn voor de nodige infrastructurele maatregelen. Met een extra investering van f 2 miljoen zou uw

Ministerie een extra impuls kunnen geven om de condities voor grotere speelfilmproducties en internationale co-producties aanzienlijk te verbeteren.

Naast de filmproductie verdienen de filmfestivals aandacht. Als klein land kunnen we bogen op een gedifferentieerde filmfestivalcultuur. Het Nederlands Film Festival dat in september in Utrecht wordt gehouden, is een belangrijk platform voor de nationale productie, en trekt via de publieke omroep ook als publieksfestival de aandacht. International Filmfestival Rotterdam is een van de grootste culturele evenementen in ons land en internationaal een vrijplaats voor de onafhankelijke film, waar filmmakers erkenning vinden die in eigen land onder zeer moeilijke omstandigheden moeten werken. Het International Documentary Filmfestival Amsterdam is in verbazend korte tijd en met zeer beperkte middelen uitgegroeid tot een happening voor het Europese documentaire-circuit en ook het kleine, tweejaarlijkse Holland Animation Film Festival, vervult een erkende functie voor het animatie-circuit in Europa. In de adviesaanvraag wordt de Raad ten aanzien van Int. Filmfestival Rotterdam en het IDFA de vraag voorgelegd of deze in de gelegenheid gesteld moeten worden hun internationale profilering te versterken. Met het oog op de positie van deze festivals ten opzichte van hun concurrenten in Europa, onderschrijft de Raad dit voorstel, en voegt er het animatiefestival aan toe.

Al met al heeft Nederland dus een festival voor de onafhankelijke film, voor de eigen filmproductie, voor de documentaire, voor de jeugdfilm en voor de animatiefilm, en allemaal groeien ze tegen de verdrukking in. Toch bleek in de gesprekken van Raadscommissies met besturen en directies van filmfestivals dat deze spontane groei geen onverdeeld genoeg is. Groei zonder professionalisering van de organisatie gaat op den duur ten koste van de kwaliteit. Dit impliceert dat de festivalleiding de continuïteit wil verzekeren door op cruciale plaatsen in de organisatie vast personeel in te zetten en geen vrijwilligers en dat men niet alleen in de festivalperiode, maar door het hele jaar heen een beperkte bureaufunctie in stand wil houden. Per festival moet nagegaan worden in hoeverre het noodzakelijk is deze professionaliseringswensen met rijksmiddelen te ondersteunen en waar men grenzen aan de groei dient te stellen. Ook wordt in de festivaladviezen gezocht naar de juiste balans tussen het gevaar voor de 'versponsoring' van een festival enerzijds en anderzijds oversubsidiëring voor functies die niet tot de kerntaken behoren en die best een commerciële verpakking verdragen.

Van belang voor het Nederlandse filmklimaat zijn ook de filmperiodieken Filmkrant en Skrien. Het beleid van de Filmkrant is voorbeeldig in het uitbuiten van z'n marktpotentie en het streven naar een onafhankelijk, ongesubsidieerd bestaan. Het enige reflectieve Nederlandse filmtijdschrift, Skrien, bevindt zich in een overgangsfase. Het is niet eenvoudig om de diverse doelgroepen (filmliefhebbers en filmprofessionals) goed te bedienen. Door een redactioneel renovatieplan en een verhoogde verschijningsfrequentie hoopt Skrien beter in die opzet te slagen.

Bij de film distributeurs dient zich een nieuwkomer aan, die in enthousiasme niet onderdoet voor de andere gesubsidieerde distributeurs en een impuls kan geven aan de vertoningskansen van kwetsbare films. Op de verschuivingen in de distributiesituatie wordt nader ingegaan in het hoofdstuk Markt en subsidie, in het algemene deel van dit advies.

Met betrekking tot de gewenste stipendia voor deelnemers aan filmwerkplaatsen, het Maurits Binger Film Instituut en het Nederlands Instituut voor Animatiefilm, dient gezocht te worden naar een bevredigende regeling. Maurits Binger zal de komende jaren zijn bestaansrecht moeten bewijzen. Het NIAf zou in de gelegenheid gesteld moeten worden zijn werkplaatsfunctie te versterken.

Ten aanzien van het Nederlands Film Museum zou een subsidieverhoging wenselijk zijn voor het wegwerken van achterstanden in de honorering van professionele arbeid, als daar, naast de extra bijdrage voor conservering, en gezien de beperkte rijksmiddelen voor film, nog mogelijkheden voor zijn. De conservering van audiovisueel materiaal blijft een teer punt; dit komt aan de orde in het hoofdstuk De Toekomst van het verleden en in het advies over het NFM. Op de gehele problematiek, met inbegrip van de relatie met het (N)AVAC, hoopt de Raad in een apart advies terug te komen.

Inleiding

Het Nederlands Fonds voor de Film vormt de ruggesgraat van de Nederlandse filmsector. Het heeft een cruciale rol voor de kwaliteit en de marktpositie van de Nederlandse film, in een nationaal en internationaal krachtenveld van kunsten en media, cultuur en economie. De activiteiten van het Fonds beslaan de volle breedte van het spectrum: van risicovolle beginners-projecten tot grote, publieksgerichte producties.

Het Fonds positioneert zich nu met nadruk op het grensgebied van economie en cultuur, en handelt daarmee in de geest van het McKinsey-rapport over de audiovisuele sector (voorjaar 1993), het regeringsstandpunt over dit rapport, het vooradvies van de Raad voor de Kunst en uw visie op het filmproductiebeleid in de uitgangspuntentnota Pantser of Ruggesgraat.

Beoordeling

In het Beleidsplan 1997-2000 geeft het Fonds een aanzet voor afbakening van beleidsdoelen in "initiërend", "uitvoerend" en "faciliterend" beleid. Dit houdt in dat het positie kiest inzake taken waar het een initiërende, aanjagende rol voor zichzelf ziet weggelegd, de eigenlijke taken in de uitvoerende sfeer (kerntaken) en taken waarin het niet het voortouw zal nemen, maar wel actief, vanaf de zijlijn wil meedenken. Nu de condities voor een gezond filmklimaat nog onvoldoende aanwezig zijn, zal het Fonds veel tijd en energie besteden aan initiërend (en faciliterend) beleid. Naarmate dit minder nodig wordt, verschuift het accent naar het uitvoerende beleid.

Aan de categorieën animatie, documentaire en jeugdfilm wordt prioriteit toegekend. Dit komt tot uitdrukking in initiërende en uitvoerende beleidsconsequenties.

De behandeling van aanvragen voor financiële bijdragen aan filmprojecten wordt beschouwd als eerste kerntaak binnen het uitvoerend beleid. Een nieuw voorstel dat hier ook onder valt, is een regeling die productiehuzen ondersteuning biedt voor meerjarige projectontwikkeling, naar het model van het European Script Fund.

Waar het in het uitvoerend beleid om investeringen van vrij grote bedragen gaat, prevaleert in toenemende mate de zakelijke boven de culturele benadering. Op het totaal van een begroting is de investering die het Fonds zich kan permitteren overigens bescheiden. Via herinvestering van terugbetalingen zou dit beleid de basis moeten leggen voor een filmindustrie op Nederlands formaat.

Naast de investeringsactiviteiten omvat het uitvoerend beleid maatregelen ter stimulering van distributie en vertoning.

Onder faciliterend beleid vallen de regelingen voor kennisbevordering en opleiding, maar ook bijvoorbeeld de medewerking aan de marktstimulerende initiatieven vanuit de sector zelf.

Deels als initiator, deels als partner in het overleg met overheden, omroepen en andere betrokken instanties, ondersteunt het Fonds de activiteiten van de Stichting ter Bevordering van de Nederlandse Speelfilmindustrie.

Het Fonds fungeert als aanjager bij de inspanningen om een 'matching fund' van de grond te krijgen, waarvoor de interdepartementale samenwerking van OCenW en EZ nodig is. Bij dit matching fund bepalen de gebruikers het aanbod en zal het Fonds slechts marginaal procedureel toetsen, conform de opvattingen dienaangaande in de adviesaanvraag. Dit matching fund is ook van belang om filmproducenten een sterkere zakelijke uitgangspositie te verschaffen in de onderhandelingen met omroepen. In de huidige situatie wordt de financieringskans van projecten tezeer gedomineerd door de cumulatieve macht van StiFo, CoBO en omroep. De ervaringen van de afgelopen jaren zijn toereikend om de hoop te laten varen dat de culturele taak van de publieke omroep voldoende basis voor samenwerking zou zijn.

Voor Nederlandse deelname aan buitenlandse co-producties initieert het Fonds een regeling die eveneens de gezamenlijke inzet van OCenW en EZ vereist. Het Fonds ondersteunt het overleg met betrokken departementen over een andere industriële beleidsimpuls, gericht op fiscale stimuleringsmaatregelen. Deze complexe materie vergt een gespecialiseerde expertise waarover het Fonds niet beschikt; hier is een rol weggelegd voor het Ministerie van Financiën. Vanaf de zijlijn is het Fonds betrokken bij het plan Film van de Week, dat evenals de plannen voor het matching fund en voor de fiscale impulsen, primair getrokken wordt door de Stichting ter Bevordering van de Nederlandse Speelfilmindustrie.

De Raad onderschrijft het driesporenbeleid waarmee het Fonds de speelfilm op de rails wil zetten: kansen voor debutanten (initieënd), meerjarige financiering voor projectontwikkeling door een aantal productiehuisen (uitvoerend) en ondersteuning van het filmbedrijf bij onderhandelingen met overheden en omroepen (faciliterend).

Niet alleen vanuit beleidsmatig perspectief, maar ook vanuit het oogpunt van optimale marktwerking is het juist dat de stimuleringsmaatregelen voor filmfinanciering breder ingezet worden dan binnen de actieradius van het Fonds mogelijk is. Daarbij is het wel zaak de participatiekansen van het Fonds in grotere filmprojecten te bewaken, opdat de reikwijdte van het Fonds niet versmalt tot de kunstzinnige film, zoals in de oude situatie, waarin Nederlands Filmfonds en Productiefonds gescheiden waren. Het Nederlands Fonds voor de Film heeft ervoor gekozen het spectrum van filmprojecten in volle breedte te ondersteunen en dat moet zo blijven. Het klinkt haast te mooi om waar te zijn dat het Fonds zich dan in de toekomst meer zou kunnen toeleggen op belangrijke aandachtsgebieden zoals experimentele film, kansen voor beginners, kunstzinnige speelfilm, korte film, jeugdfilm, documentaire en animatie, en daarbij slechts beperkt hoeft te investeren in grotere publieksgerichte films.

Onder de kerntaken noemt het Fonds enkele voornemens waar de Raad graag in het bijzonder uw aandacht op wil vestigen. Een meerjarige bijdrage voor projectontwikkeling aan een aantal productiehuisen is van belang vanuit het oogpunt van professionalisering en kwaliteitsbevordering. Voorts ondersteunt de Raad het voornemen om de distributiegantieregeling voor de uitbreng van Nederlandse films te verruimen en het voornemen om activiteiten te ontplooiën die de vertoning van Nederlandse films bevorderen.

Conclusie

In het hoofdstuk 'Markt en subsidie' van dit advies werd al betoogd dat de Raad een groot voorstander is van de infrastructurele strategie die in het beleidsplan van het Nederlands Fonds voor de Film wordt uiteengezet. Deze strategie is gebaseerd op de premisse dat de interdepartementale beleidsafstemming tussen OCenW en EZ inderdaad zullen leiden tot de beoogde marktstimulerende maatregelen. Gezien het regeringsstandpunt dienaangaande, lijkt het reëel dat de Raad bij de advisering over het Fonds eveneens uitgaat van die premisse. Mocht echter dit stimuleringsbeleid (fiscale maatregelen, matching fund, co-productiefonds), niet of onvoldoende geëffectueerd worden, dan zal het Fonds moeten opereren binnen een geheel ander kader, waar ook een aangepaste advisering op z'n plaats zou zijn. Dat scenario zou naar het oordeel van de Raad de marginalisering van de Nederlandse film impliceren. Vooral nog verkiest de Raad het futuristische scenario als uitgangspunt, waarbij binnen afzienbare tijd de randvoorwaarden voor een filmindustrie op Nederlands formaat een feit zullen zijn.

De BTW-regeling heeft voor het Fonds veel minder opgeleverd dan verwacht. Het netto-resultaat is dat (na aftrek van de NFC-compensatie) op jaarbasis f 1 miljoen extra beschikbaar is voor het Fonds. De Raad adviseert om een aanvullende, gefaseerde verhoging toe te kennen van tweemaal dit bedrag (dus f 1 miljoen extra naast het BTW-miljoen) in 1997, olopend tot drie maal dit bedrag (dus f 3 miljoen) in het jaar 2000, voor uitvoering van de genoemde kerntaken en versterking van het prioriteitenbeleid.

Financieel kader

<i>Huidige exploitatie</i>	<i>17,144</i>
<i>Subsidie OCenW peiljaar 1994</i>	<i>15,515</i>
<i>Subsidie OCenW peiljaar 1995</i>	
<i>Gewenste exploitatie 1997-2000</i>	<i>31,311</i>
<i>Gevraagd subsidie 1997-2000</i>	<i>29,661</i>

*(alle gegevens volgens opgave Ministerie van OCenW
en in miljoenen gulden)*

Inleiding

De Associatie van Nederlandse Filmtheaters (ANF) dient zowel ideële (externe) als praktische (interne) doelstellingen. Extern manifesteert de ANF zich als hoeder van de kwaliteitsfilm en pleitbezorger voor deze relatief goedkope, laagdrempelige, culturele voorziening. 'Intern' fungeert het ANF-bureau voor de filmtheaters als meldpunt en vraagbaak, bemand door iemand die vrijwel permanent bereikbaar is. Naast deze consultant-functie is voor de leden van belang dat de Associatie hen vertegenwoordigt in het cinematografisch krachtenveld, een instrument waarmee men invloed op het filmbeleid kan uitoefenen. Het (in Europa unieke) ANF-concept is gebaseerd op het principe 'eendracht maakt macht'. De Associatie heeft al heel wat stormen doorstaan en inmiddels kan gesteld worden dat de gelederen hecht zijn gesloten. Ook de A-theaters onderkennen de noodzaak van de ANF als belangenbehartiger en beleidspolitiek instrument.

Beoordeling

Bovengeschetste visie ligt ten grondslag aan het beleidsplan en de aanvraag van de ANF voor meerjarige rijkssubsidie. Beleidsplan en begroting zijn er ten eerste op gericht de consultant-functie te versterken en het rendement te vergroten. Dit kan gerealiseerd worden door de continuïteit van de instelling te waarborgen en het eenmansbedrijf uit te breiden met een administratieve kracht.

Vanuit haar positie als spin in het web wil de ANF ook meewerken aan het versterken van het web: het bevorderen van de kwaliteitscinema door samenhangend beleid. Daartoe bevat het plan een aantal beleidsvoorstellen waarin voor de ANF niet direct een rol is voorzien als budgetbeheerder of uitvoerende instantie. De hieraan verbonden kosten zijn dan ook niet opgenomen in de ANF-begroting. Het betreft verbeteringsvoorstellen voor bestaande regelingen (investeringsubsidies en subsidieregeling incidentele festivals) en voorstellen voor nieuwe regelingen (kopie-subsidies, een promotie- en publiciteitsfonds en werkgelegenheidsmaatregelen).

Investeringsubsidies

De zorg voor de accommodaties van filmtheaters is primair een gemeentelijke verantwoordelijkheid. Beleidsmaatregelen van de centrale overheid kunnen daarin echter een stimulerende rol spelen. De rijkssubsidieregeling voor investeringen in filmtheaters heeft inmiddels bewezen gemeenten over de drempel te kunnen helpen om hun aandeel in dezen op zich te nemen. De ANF verwacht dat de komende jaren veel theaters een beroep zullen doen op de investeringsregeling: zowel kleine theaters, die de overstap van 16mm naar 35mm moeten maken, als grotere theaters, die zich genoodzaakt zien te investeren in comfort en filmtechnische faciliteiten om overeind te blijven in de concurrentie met megaplexen. Omwille van de diversiteit in het filmaanbod en de landelijke spreiding zou de nationale overheid de filmtheaters moeten helpen zich te

versterken opdat ze niet marginaliseren. De OCenW-regeling voor investeringssubsidies kan hierin een sturende rol vervullen, door daar te steunen waar een van de bovengeschetste stappen gezet moet worden. Helaas blijkt het vrijblijvende karakter van de regeling gemeenten nogal eens te verleiden tot eenmalig mee-subsidiëren, zonder theaters structurele exploitatiesteun te bieden. Zoals de regeling nu werkt is het een gemiste kans dat eraan de rijksinvestering geen voorwaarden zijn verbonden die een gemeente verplichten om de continuïteit van het betrokken filmhuis te waarborgen. De ANF pleit voor uitbreiding van de investeringsregeling middels verhoging van het totale budget tot f 0,3 mln, voor het opnemen van de bedoelde verplichtende clause in de subsidievoorwaarden, en voor de verhoging van de maximale bijdrage per project van f 0,05 mln tot f 0,1 mln. Na twee jaar zou de regeling geëvalueerd moeten worden. De Raad ondersteunt het voorstel voor verhoging van het totale budget en de verplichtende clause, maar acht het beter de richtlijnen voor de maximale bijdrage per project te handhaven, opdat zoveel mogelijk filmtheaters ervan kunnen profiteren.

Incidentele festivals

De ANF betreurt de versnippering incidentele festivals en manifestaties. Het zou de voorkeur verdienen om enkele, kwalitatief hoogstaande van de middelen die het Ministerie van OCenW beschikbaar stelt voor initiatieven te ondersteunen en de maximale roulatie daarvan te stimuleren. Bij verhoging van het festival-budget tot f 0,3 mln zou een minimale bijdrage van f 0,05 mln als norm te hanteren zijn, met mogelijke uitzonderingen voor enkele aardige initiatieven, die juist een kleine overheidsbijdrage nodig hebben om hun budget sluitend te krijgen. De Raad voelt niets voor verhoging van dit budget en evenmin voor de minimumnorm. Het aardige van de regeling is juist dat hier allerlei irreguliere initiatieven een kans krijgen. Wel zou de mogelijkheid onderzocht moeten worden om een deel van het jaarbudget over te kunnen hevelen als in een bepaald jaar de oogst van aanvragen mager is.

Distributie

De ANF pleit voor een kopie-subsidierегeling die de afname van extra kopieën aantrekkelijker maakt. Zowel gesubsidieerde als niet-gesubsidieerde distributeurs zouden hiervan gebruik kunnen maken. Jaarlijks zijn er een aantal belangwekkende films die door gebrek aan kopieën hun potentiële publiek niet bereiken. Voor de exploitant is het van belang om zo snel mogelijk na een première over de gewenste kopieën te kunnen beschikken. De openingsfilm van festival Rotterdam bijvoorbeeld, zou niet te lang daarna met zoveel mogelijk kopieën uitgebracht moeten worden. Met de regeling zou op jaarbasis een budget van ca. f 0,15 mln gemoeid zijn. De Raad meent dat het effect van deze regeling moeilijk is in te schatten. De voordelen moeten afgewogen worden tegen het vaak gesignaleerde tekort aan doeken. Een nadeel is ook dat het een investering met korte termijn-effect betreft; na het eerste gebruik liggen er onnodig veel kopieën op de plank.

Promotie en publiciteit

Voor plaatselijke promotie en publiciteit, een ander knelpunt in de bedrijfsvoering van filmtheaters, zou een speciaal fonds ingesteld moeten worden. De hiervoor benodigde middelen (f 0,15 mln) kunnen onttrokken worden aan de BTW-afdracht van filmtheaters, die conform het onlangs gesloten BTW-convenant tussen overheid en NFC door het Nederlands Fonds voor de Film geïnd zal worden. Dit onderwerp is al aangekaart bij het Fonds.

De ANF heeft haar leden geadviseerd de BTW af te dragen, en meent dat dit na 1 maart a.s. (afgezien van de verschillende verrekeningsmethoden) geen problemen meer zal opleveren.

Als een regeling mogelijk zou zijn die in de volle breedte van het bioscoopbedrijf werkt, zou dit de voorkeur verdienen. Daartoe wordt getracht samen met de Stichting Marketing en Communicatie van de NFC een plan te ontwikkelen. Mocht blijken dat hierover geen overeenstemming te bereiken is, dan zal voor het publiciteitsfonds rechtstreeks bij het Fonds aangevraagd worden.

Afstemming beleidsmaatregelen

De afstemming van het filmbeleid van rijk, provincie en gemeente behoeft actieve impulsen.

De ANF heeft goede hoop dat gemeenten hun verantwoordelijkheid voor de accommodatie en exploitatie van filmtheaters zullen onderkennen als hen een duidelijk houvast geboden wordt om zich fatsoenlijk van deze culturele taak te kwijten. Een convenant is niet eens nodig; minder dwingend is een Statuut waarin algemene criteria voor exploitatie-subsidies onderschreven worden, met normbedragen die zijn afgeleid van het aantal inwoners per gemeente.

Bij het IPO bepleit de ANF op grond van de provinciale culturele spreidingstaak een activiteitenbudget voor filmactiviteiten, in het verlengde van vergelijkbare voorzieningen voor podiumkunsten. Momenteel variëren de provinciale inspanningen voor film van nog geen f 0,05 mln tot f 0,2 mln.

De ANF pleit ervoor dat werkgelegenheidsmaatregelen, zoals de zgn. Melkertbanen, gebaseerd op cultuur-argumentatie van rijkswege, ook toepasbaar worden voor filmtheaters. Daartoe zal de ANF steun zoeken bij de VNG en de bioscopie (om aantijging van concurrentievervalsing uit te sluiten).

De Raad heeft waardering voor deze actieve taakopvatting van het ANF en meent dat deze rol als initiatiefnemer in het branche-overleg met overheden mede aanleiding geeft om het subsidie te handhaven.

Conclusie

De Raad adviseert u om de subsidiëring van de ANF te continueren en wellicht enigszins te verhogen. De consulentfunctie draagt bij aan de versterking van het filmtheater-circuit en daarmee aan de vertoningskansen van de kunstzinnige film. Ook lijkt de Associatie een steeds actievere rol te vervullen op beleidsondersteunend niveau. Het bovenbeschreven overleg met overheden over werkgelegenheidsmaatregelen (Melkert-banen) voor de filmtheaters is daar een voorbeeld van.

De Raad deelt de opvatting van de Associatie dat de centrale overheid met relatief geringe middelen de nodige prikkels kan geven aan de investerings- en exploitatie-inspanningen van gemeenten voor hun filmtheaters. Hij adviseert u de regeling uit te breiden en de ANF een actievere rol in de voorbereidingsprocedure te geven.

De Raad adviseert om het budget voor incidentele festivals niet te verhogen, evenmin als de maximale bijdrage, en het juist te blijven bestemmen voor de kleinere, irreguliere initiatieven. In jaren dat de aanvraag kwalitatief mager zijn, zou het mogelijk moeten zijn een deel van het budget over te laten lopen naar het volgende jaar.

De Raad ziet om bovengenoemde redenen niets in het voorstel voor een kopie-subsidieregeling.

De Raad ondersteunt de visie van de ANF op de regeling voor promotie- en publiciteitssubsidies en adviseert u om het Nederlands Fonds voor de Film te belasten met de procedure voor toekenning van deze subsidies.

<i>Financieel kader</i>	
<i>Huidige exploitatie</i>	<i>0,119</i>
<i>Subsidie OCenW peiljaar 1994</i>	<i>0,101</i>
<i>Subsidie OCenW peiljaar 1995</i>	<i>0,102</i>
<i>Gewenste exploitatie 1997-2000</i>	<i>0,188</i>
<i>Gevraagd subsidie 1997-2000</i>	<i>0,159</i>

*(alle gegevens volgens opgave Ministerie van OCenW
en in miljoenen gulden)*

Inleiding

Het jaarlijks kinderfilmfestival Cinekid is uit de aard der zaak tevens kunsteducatieve instelling. Vanwege recente ontwikkelingen rond jeugdprogrammering voor televisie en het groeiende aanbod van audiovisuele kinder- en jongerenproducten, heeft Cinekid haar positionering herzien en legt men meer het accent op de educatieve doelstellingen. Het festivalprogramma zal de komende jaren niet alleen jeugfilms en televisieprogramma's bevatten, maar ook programma's op video, CD-I en CD-Rom en computerspelletjes. Ook buiten de festivalperiode wil Cinekid bewust kijkgedrag bij kinderen en jongeren stimuleren, en de discussie entameren met ouders, film- en televisiemakers over kwalitatief goede films en televisieprogramma's. Het festival in de Meervaart trekt ongeveer 10.000 bezoekers (kinderen en volwassenen); met Cinekid op lokatie worden ongeveer 12.000 bezoekers bereikt. Cinekid vervult een wezenlijke functie voor de promotie van onze nationale jeugdfilmproductie, die mede dankzij het festival nationaal en internationaal onder de aandacht wordt gebracht. De filmactiviteiten van Cinekid zijn nauw gelieerd aan die van het LOKV. Het LOKV functioneert als distributeur, medefinancier en mede-organisator van Cinekid op lokatie.

Beoordeling

De informatie over het festival wordt naar alle Amsterdamse scholen gestuurd. Van de 400 scholen reageren er ca. 65 met het verzoek om toezending van festivalkranten. Toen Cinekid nog niet in de herfstvakantie werd gehouden, en het bezoek meer via de scholen liep, kwamen er veel meer kinderen. Door de nieuwe opzet zijn echter wel de recettes verdubbeld. Cinekid onderkent dat veel van de kinderen die nu komen ouders hebben die 'al gewonnen zijn' voor kwaliteitsprogramma's. Daar staat tegenover dat de Meervaart als locatie zo gesitueerd is dat er toch heel wat buurtbewoners en allochtone bezoekers komen. Het festival wil bovendien harder gaan trekken aan de werving van die laatste categorie bezoekers. Daarnaast zal Cinekid extra wervingsactiviteiten via het voortgezet onderwijs op jongeren richten. Cinekid heeft enkele jaren geëxperimenteerd met Senior Kid, een festivaldag met een speciaal programma voor het voortgezet onderwijs in Alfa, dat door ca. 1000 jongeren werd bezocht. In samenwerking met Pathé zou men dit (4 jaar op proef) verder willen uitbreiden. Als Cinekid dit voornemen doorzet, zou het evenement zoveel mogelijk op zichzelf moeten staan en ondermeer een andere naam moeten kiezen dan 'Senior Kid'. Het is immers bekend dat de jongeren-doelgroep niet geassocieerd wil worden met kinderen. Voor het overige zoekt het festival de verbreding van de activiteiten niet binnen het filmprogramma, ook al omdat het aanbod van interessante films niet boven de 10 tot 20 films komt. Verbreding naar andere media is echter vooral nodig om meer publiek te kunnen bereiken, met een Cinekid Kanaal (abonnee-tv), kwalitatief goede nieuwe media (CD-Rom's, CD-I's, computer- en

videoprogramma's), via een Cinekid Krant die ook op Internet wordt uitgebracht en met een Cinekid-label voor distributie van kinderfilms op koopvideo. Voor de realisering van al deze plannen vraagt Cinekid een forse verhoging van de structurele subsidie.

Conclusie

De Raad vindt Cinekid vanuit cinematografisch oogpunt een interessant festival. De wens tot verbreding van de activiteiten is begrijpelijk, gezien het accent op de educatieve doelstelling, maar zou niet ten koste van de filmactiviteiten (en ten laste van het filmbudget) mogen gaan.

De Raad hecht bijzonder aan nieuwe impulsen voor audiovisuele educatie. In de komende subsidieperiode moet bezien worden of Cinekid wel de juiste organisatie is om daarin het voortouw te nemen. De Raad adviseert u om Cinekid een kans te geven en een verhoging tot maximaal de helft van het huidige budget toe te kennen.

<i>Financieel kader</i>	
<i>Huidige exploitatie</i>	<i>0,390</i>
<i>Subsidie OCenW peiljaar 1994</i>	<i>0,150</i>
<i>Subsidie OCenW peiljaar 1995</i>	<i>0,150</i>
<i>Gewenste exploitatie 1997-2000</i>	<i>1,081</i>
<i>Gevraagd subsidie 1997-2000</i>	<i>0,335</i>

(alle gegevens volgens opgave Ministerie van OCenW en in miljoenen guldens)

Cinemien Film & Video Distributie

Inleiding

Cinemien is sinds 22 jaar actief op het gebied van aankoop, selectie en distributie van kwaliteitsfilms. Zij brengt een pluriform pakket met kleine, kunstzinnige films en meer toegankelijke kwaliteitsfilms. Jaarlijks worden ca. 16 films uitgebracht, waaronder een aantal kleinere Nederlandse speelfilms en documentaires. De intensieve begeleiding bij de uitbreng en de investering in marketing- en publiciteitsinspanningen is groter dan bij de gemiddelde andere distributeur.

Om haar positie op de internationale markt te versterken, streeft Cinemien naar nauwere samenwerking met buitenlandse distributeurs. Nationaal wil het bedrijf vaster grond onder de voeten krijgen met een eigen filmtheater. Naast de film distributie heeft Cinemien de afgelopen vier jaar flink geïnvesteerd in het ontwikkelen van het video-label Homescreen.

Beoordeling

Voor Cinemien is het uitgangspunt als steeds: een goed, artistiek product realiseren, binnen de gegeven marges, zorgen dat elke aangekochte film goed wordt uitgebracht en de ruimte krijgt die hij verdient. Om dit kunstzinnige produkt op het huidige niveau te kunnen blijven leveren, vraagt het bedrijf een rijksbijdrage ter hoogte van ca. een kwart van de omzet. Vermindering van het aantal films is geen alternatief om de financiële draagkracht te versterken, want het risico wordt dan verhoogd, de opbrengst uit theaterrecettes loopt terug en daarmee verslapt de greep op de theaters. Vermindering van het aantal kopieën biedt ook geen soelaas, want er zijn minstens 3 kopieën nodig om een film zichtbaar te maken en een faire kans te geven.

Cinemien ondersteunt een fluctuerend aantal Nederlandse films bij de totstandkoming, door middel van een distributieggarantie. Deze films onderscheiden zich in het pakket van Cinemien doordat ze niet zoals de overige films, op kwaliteit geselecteerd worden, doordat niet precies bekend is wanneer ze af zijn en doordat de promotie- en marketing-vereisten om een Nederlandse film goed te plaatsen, een onevenredig beslag leggen op de beschikbare personele en financiële middelen. Met betrekking tot deze categorie omvat de subsidie-aanvraag van Cinemien een aparte begroting voor een extra aantal van 6 Nederlandse films (naast degene die al deel uitmaken van het gangbare pakket). De Raad meent echter dat dit niet strookt met een strenger selectiebeleid voor het verstrekken van distributieggaranties en de uitbreng van Nederlandse films, waar Cinemien zelf ook een voorstander van is. Het in stand houden van een onnatuurlijk uitbrengbeleid voor deze categorie is niet bevorderlijk voor het imago van Nederlandse films. De distributeur zou ook dit aanbod zoveel mogelijk moeten toetsen aan kwalitatieve criteria, en een passende strategie bepalen. Vaak is distributie via Homescreen een beter alternatief dan theatrale uitbreng en roulatie. Via speciale campagnes en nieuwe outlets (boekhandels en

bibliotheken) kan dan toch getracht worden een publiek voor deze films te bereiken.

De aanspraak van Cinemien op rijkssubsidie is in de loop der jaren vaak betwist. Onder invloed van verschuivingen in het vertoningscircuit, en de toenemende neiging van filmtheaters om de risicovolle film steeds meer te ontwijken, is ook de samenstelling van Cinemiens pakket veranderd. In welke mate het bedrijf de risico's door commerciële activiteiten kan compenseren is voor buitenstaanders ondoorzichtig.

Conclusie

Op basis van de huidige stukken is het lastig om te beoordelen in welke mate de activiteiten van Cinemien structurele ondersteuning behoeven. De Raad onderschrijft daarom uw verzoek aan Cinemien om in de bedrijfsvoering een onderscheid in subsidiabele en niet-subsidiabele functies en activiteiten aan te brengen. Op basis van de dan ontstane transparantie kan vervolgens het subsidieniveau aangepast worden; tot die tijd is continuering op het huidige niveau wenselijk.

De Raad adviseert u om Cinemiens voorstel voor distributie van een extra pakket Nederlandse films niet te honoreren.

<i>Financieel kader</i>	
<i>Huidige exploitatie</i>	<i>2,050</i>
<i>Subsidie OCenW peiljaar 1994</i>	<i>0,573</i>
<i>Subsidie OCenW peiljaar 1995</i>	<i>0,575</i>
<i>Gewenste exploitatie 1997-2000</i>	<i>3,126</i>
<i>Gevraagd subsidie 1997-2000</i>	<i>0,685</i>

*(alle gegevens volgens opgave Ministerie van OCenW
en in miljoenen guldens)*

Inleiding

Stichting Contact Film Cinematheek is sinds 1991 actief als distributeur en organisator van filmfestivals. Het bedrijf wordt geleid door een onbezoldigd coördinator, bijgestaan door een banen-pooler en een wisselend aantal vrijwilligers. Een belangrijke drijfveer voor de activiteiten vormen de verslechterende vertoningskansen voor de kunstzinnige film, naarmate filmtheaters en filmhuizen steeds commerciëler gaan programmeren. Contact Film Cinematheek tracht tegenwicht te bieden aan die ontwikkeling door de kwaliteiten van een film als criteria voor aankoopbeleid te hanteren en niet het te verwachten publieksbereik. De innovatieve kunstzinnige film, die cinematografisch interessant is, maar vaak moeilijk in de markt ligt, staat centraal. Met deze criteria als uitgangspunt, richt Contact Film Cinematheek zich zowel op Nederlandse documentaires als op korte films, de Oosteuropese film, de jonge Baskische film, de exponenten van de tweede filmvernieuwende golf van de martial-arts cinema uit Hong Kong, enzovoorts. In de concurrentie met andere distributeurs (ook de gesubsidieerde distributeurs IAF en Cinemien) heeft Contact Film Cinematheek zich vanaf het begin terughoudend opgesteld en het zegt dat ook in de toekomst te zullen blijven doen.

Beoordeling

Voor het voortzetten van de activiteiten als distributeur van kunstzinnige films en het versterken van de organisatie verzoekt Contact Film Cinematheek om een meerjarige instandhoudingsubsidie uit het filmbudget van de overheid. Jaarlijks zullen zo'n 6 tot 8 kunstzinnige films aangekocht en uitgebracht worden, in meerdere kopieën, zowel op 16mm als op 35mm, vaak films die in de marge gemaakt zijn, kunstzinnige auteursfilms, zowel fictie als documentaires, daarnaast ook korte films.

De financiële basis is relatief gezond, maar het nodige werkkapitaal ontbreekt. Over de afgelopen vier jaar is er per saldo winst gemaakt, waarbij echter de winst over '94 direct weer geïnvesteerd moest worden in de activiteiten van '95. Onder de huidige condities en bij de risico's die het vak met zich meebrengt, is dit op termijn niet vol te houden. De gemeente Arnhem ondersteunt het bedrijf al met een banen-pooler, en is bereid die steun verder uit te breiden als ook de rijksoverheid de nodige middelen ter beschikking stelt.

Conclusie

De films van Contact Film Cinematheek betekenen een aanvulling op het filmaanbod waarin de markt anders niet zou voorzien. Dit vormt op zich geen grond voor subsidie, in een situatie waarin het aanbod groter is dan de

vertoningsmogelijkheden. De reden om dit bedrijf te subsidiëren ligt naar het oordeel van de Raad vooral in het principiële streven van Contact Film Cinematheek om een markt voor een film te zoeken en niet andersom, en de resultaten die hij met deze doelstelling en een beperkt budget weet te bereiken. De inventieve uitbreng, ook op 16 mm, komt de kwaliteitscinema ten goede en is bevorderlijk voor de spreiding. Deze aanpak, de vakkennis en de bedrijfsresultaten van Contact Film doen verwachten dat de gevraagde subsidie hier welbesteed zal worden en de Raad adviseert u dan ook deze toe te kennen.

Financieel kader

Huidige exploitatie

Subsidie OCenW peiljaar 1994

Subsidie OCenW peiljaar 1995

Gewenste exploitatie 1997-2000 0,461

Gevraagd subsidie 1997-2000 0,178

*(alle gegevens volgens opgave Ministerie van OCenW
en in miljoenen guldens)*

Inleiding

De Filmkrant is een maandelijks filmperiodiek, samengesteld volgens journalistieke principes (actueel, kritisch, toegankelijk). De krant bericht over de kwaliteitsfilm in brede zin en is gratis verkrijgbaar, ondermeer via filmtheaters. Door de uitbreng aan het begin van de maand heeft de Filmkrant vaak een voorhoede-functie ten opzichte van de dagbladen. Als filmperiodiek neemt de Filmkrant een tussenpositie in ten opzichte van het diepgravender, minder actuele, tweemaandelijks filmtijdschrift *Skrien* enerzijds, en het PR-magazine *Preview* anderzijds, dat het niet zo nauw neemt met de scheiding tussen redactionele en promotionele inhoud. Dit laatste wil de Filmkrant uitdrukkelijk wel doen.

Beoordeling

De Filmkrant heeft een relatief grote oplage (40.000) en breed publieksbereik. Als de krant niet gratis verkrijgbaar zou zijn, zou de afname wellicht halveren, waardoor de interesse van adverteerders navenant zou afnemen. De spreiding en promotiewaarde voor de kwaliteitsfilm zijn nu optimaal. Gezien de kosten die eraan verbonden zijn voor de filmtheaters, zullen deze niet meer afnemen dan nodig. Sinds kort is er ook een Internet-versie.

De samenstelling van de doelgroep ziet er ongeveer zo uit als het publiek dat de filmtheaters en Int. Filmfestival Rotterdam bezoekt (waar jaarlijks een extra oplage van 5000 exemplaren wordt verspreid). Centraal staat de iets oudere, goed opgeleide film liefhebber. Naast de filmfans is de Nederlandse filmwereld een tweede doelgroep, waar de Filmkrant zich op richt voor zover dat de primaire doelgroep niet uitsluit. De omstrede 'geruchtenmachine' heet in filmkringen de meest gelezen rubriek te zijn. De Filmkrant zelf noemt het een 'unieke en belangrijke nieuwsrubriek'. De Raad betwijfelt of de vaak nogal ongenueanceerde informatie in deze rubriek bijdraagt aan een constructief filmklimaat.

In de berichtgeving over actuele ontwikkelingen ligt het accent op Nederland. De Raad meent dat Europese ontwikkelingen wat meer aandacht zouden mogen krijgen.

Het financiële plaatje van de Filmkrant ziet er bepaald zonnig uit, na enkele ingrijpende maatregelen, zoals verandering van drukker en prijsverhoging voor de afnemende theaters. De exploitatietekorten van voorgaande jaren zijn ingelopen. De advertentie-inkomsten zijn gestegen en de verwachting is dat daar nog meer rek in zit. Ook de inkomsten uit sponsoring zijn nog voor verbetering vatbaar. Ondersteuning door de rijksoverheid maakt het mogelijk een onafhankelijke koers te varen en vercommercialisering te weren.

Conclusie

De Raad adviseert u de subsidiëring van de Filmkrant voor de komende Cultuurnotaperiode op ongeveer het huidige niveau te handhaven (met correctie voor prijsstijgingen). Dit schept de mogelijkheid om door verdere professionalisering de positie op de bladenmarkt te versterken en een reserve op te bouwen. Naar het zich laat aanzien kan de Filmkrant daarmee de basis leggen voor een toekomstig ongesubsidieerd bestaan.

<i>Financieel kader</i>	
<i>Huidige exploitatie</i>	<i>0,365</i>
<i>Subsidie OCenW peiljaar 1994</i>	<i>0,071</i>
<i>Subsidie OCenW peiljaar 1995</i>	<i>0,071</i>
<i>Gewenste exploitatie 1997-2000</i>	<i>0,405</i>
<i>Gevraagd subsidie 1997-2000</i>	<i>0,080</i>

(alle gegevens volgens opgave Ministerie van OCenW en in miljoenen guldens)

Inleiding

Stichting Documentaire Kanaal streeft naar een podium voor de creatieve documentaire op televisie (lokaal, nationaal en internationaal). Dit zou drempelverlagend kunnen werken voor jongere documentaire-makers die nog 'zoekende' zijn en geen regelmatig contact met omroepen hebben. Het Documentaire Kanaal verzorgt sinds twee jaar de vertoning van thematische documentaireprogramma's via de lokale, Amsterdamse kabeltelevisie. De eerste serie van 10 programma's werd in 1994 uitgezonden op het 'open net' van SALTO. Behalve dit lokale omroepbedrijf verleende ook de Provincie Noord-Holland ondersteuning. In 40 uur zendtijd werden per uitzending 2 tot 4 documentaires geprogrammeerd. Publieksbereik: ca. 30.000 kijkers. Een tweede thematische serie van 10 afleveringen wordt vanaf maart '96 uitgezonden op het nieuwe SALTO-net Amsterdam 1. Voor de uitbreiding zijn contacten gelegd met lokale omroepen in Groningen, Utrecht en Rotterdam, en internationaal in Berlijn en Kopenhagen. De Stichting heeft 4 part-timers in dienst.

Beoordeling

Documentaire Kanaal zoekt structurele financiële steun bij de overheid om het nu nog lokale initiatief te kunnen verbreden. De taken die de medewerkers de komende jaren willen verrichten zijn:

- het verzorgen van thematische programma's rond de creatieve documentaire
- spreiding bevorderen van lokaal naar nationaal en internationaal
- verstrekken van subsidies aan beginnende documentairemakers
- pleitbezorger zijn voor beginnende documentairemakers bij gevestigde instellingen
- het organiseren van licht- en camera-workshops
- het organiseren van forum-discussies.

Hiertoe wordt aan OCenW voor de komende vierjarige periode een instandhoudingssubsidie gevraagd van f 0,7 mln.

Op zich is een programma-initiatief dat zich speciaal richt op de creatieve documentaire alleen maar toe te juichen. De plannen van Documentaire Kanaal zijn echter nog onvoldoende uitgewerkt en de contacten die zijn gelegd om de mogelijkheden tot spreiding te onderzoeken, verkeren in een kennismakingsstadium en geven nog geen indruk van de realiseerbaarheid. Overigens zijn er meer startkansen voor beginnende documentairemakers dan Documentaire Kanaal veronderstelt. Bij het Nederlands Fonds voor de Film zijn subsidieregelingen voor documentaireprojecten die ook openstaan voor jongeren. De Raad is er niet van overtuigd dat daar sprake is van een door Documentaire Kanaal gesuggereerde monopoliepositie van oudere documentairemakers, en ten aanzien van de publieke omroep kan zelfs gesteld worden dat een groeiend aantal jongeren er de laatste tijd in slaagt om met Stifo-

steun aan de slag te kunnen. Bovendien valt er bij de omroepen een tendens waar te nemen naar de behoefte aan documentaires met een eigen visie. Voor de organisatie van discussies en workshops zou aansluiting gezocht kunnen worden bij IDFA en DIFA.

Conclusie

Naar het oordeel van de Raad heeft Documentaire Kanaal op grond van de activiteiten tot nu toe nog niet de geclaimde signatuur als pleitbezorger voor jonge documentairemakers en het valt te bezien of deze instelling die zou moeten krijgen. In dit stadium acht de Raad de aanvraag in elk geval prematuur en adviseert hij het gevraagde subsidie niet toe te kennen.

<i>Financieel kader</i>	
<hr/>	
<i>Huidige exploitatie</i>	
<i>Subsidie OCenW peiljaar 1994</i>	
<i>Subsidie OCenW peiljaar 1995</i>	
<i>Gewenste exploitatie 1997-2000</i>	
<i>Gevraagd subsidie 1997-2000</i>	<i>0,700</i>
<i>(alle gegevens volgens opgave Ministerie van OCenW en in miljoenen guldens)</i>	

Inleiding

De Europese Stichting Joris Ivens beheert het archief van de befaamde documentairemaker Ivens. De primaire taken van de stichting die hieruit voortvloeien liggen op het gebied van acquisitie, inventarisatie, archivering, ontsluiting en informatie voor het publiek. Daarnaast ontplooit de instelling diverse nevenactiviteiten om het werk van Ivens onder de aandacht te brengen. In de toekomst zou men zich ook willen inzetten voor promotie van de documentaire in bredere zin.

Beoordeling

In juni 1995 en januari 1996 vonden gesprekken plaats tussen directie en bestuur van de Europese Stichting Joris Ivens en commissies van de Raad. Daarin werden de vertragingen toegelicht die de activiteiten van de Stichting ondervinden, ten opzichte van de planning in het vorige beleidsplan.

De tanende overdracht van een deel van Ivens' archief (door toedoen van mevrouw Loridan-Ivens) bleek een eerste struikelblok. Dit is onlangs uit de weg geruimd, gezien het bericht van de Stichting dat er per 1 mei jl. overeenstemming is bereikt over een depotstellingscontract en dat dit door beide partijen is ondertekend. Eindelijk kan dan de overdracht plaatsvinden van dit deel van de Ivens-collectie, waarmee in feite pas een eerste stap is gezet op weg naar een complete collectie.

Met het oog op internationaal te acquireren Ivens-stukken is een enquête onder archiefhouders voorbereid, maar nog niet verzonden. Daardoor heeft de Stichting weinig zicht op de aanwinsten die bijvoorbeeld verkregen kunnen worden van het Bundes Archiv, van Marion Michelle, van mevrouw Loridan zelf of uit andere collecties.

In de gesprekken bleek ook dat de inventarisatie van de reeds bij de Stichting aanwezige stukken niet erg wil vlotten. Deels omdat de beschrijving en ordening van het materiaal meer tijd in beslag nemen dan voorzien, deels omdat de laatste maanden prioriteit is gegeven aan nevenwerkzaamheden, met name de tentoonstelling "Beyond The Bridge" (mediakunst geïnspireerd op Ivens' werk) en het symposium "Filmer la guerre" in Parijs. De ontsluiting van het archief voor publiek werd uitgesteld tot de inventarisatie grotendeels afgerond zou zijn. In de tussentijd is alleen meegewerkt aan bijzondere initiatieven, zoals de onlangs gepubliceerde biografie van Hans Schoots. (Door deze biografie was Ivens de laatste tijd volop in de publiciteit.)

Het Europese karakter van de Stichting lijkt vooralsnog niet veel verder te reiken dan de Nederlands-Franse bestuursamenstelling en enkele praktische samenwerkingsprojecten, voor het Parijse Ivens-symposium en voor activiteiten tijdens het International Documentary Filmfestival Amsterdam.

De Stichting onderhoudt een goede werkrelatie met het Nederlands Film Museum, dat zich op loopafstand bevindt. De Raad voor de Kunst heeft in het

verleden geadviseerd het Ivens-archief bij het NFM onder te brengen, maar die weg werd destijds bemoeilijkt door mevrouw Loridan.

In de gesprekken van Raadscommissies met bestuur en directie van de Stichting Joris Ivens, kwam naar voren dat de vorderingen van de Stichting nogal te wensen over laten. Niet alleen de voortslepende kwestie rond de overdracht van delen van het archief is hier debet aan. De resultaten als geheel maken een magere indruk. In het addendum bij de adviesaanvraag verzoekt u de Raad expliciet om nader in te gaan op de nationale en internationale positionering van de Europese Stichting Joris Ivens en aan te geven welke meerwaarde de Stichting kan hebben ten opzichte van het Nederlands Filmmuseum en het International Documentary Filmfestival Amsterdam.

Conclusie

Op grond van de hier kort weergegeven resultaten is de Raad niet erg optimistisch over de huidige of toekomstige meerwaarde van de Europese Stichting Joris Ivens ten opzichte van NFM en IDFA. Beide instellingen lijken door hun omvang, structuur en expertise beter berekend voor respectievelijk de archiverings- en promotietaken waar de Europese Stichting Joris Ivens nu mee is belast. De Raad meent dan ook dat er onvoldoende basis is om de instandhoudingssubsidie aan deze instelling te continueren.

<i>Financieel kader</i>	
<i>Huidige exploitatie</i>	<i>0,213</i>
<i>Subsidie OCenW peiljaar 1994</i>	<i>0,252</i>
<i>Subsidie OCenW peiljaar 1995</i>	<i>0,225</i>
<i>Gewenste exploitatie 1997-2000</i>	<i>0,340</i>
<i>Gevraagd subsidie 1997-2000</i>	<i>0,280</i>

*(alle gegevens volgens opgave Ministerie van OCenW
en in miljoenen guldens)*

Inleiding

In de loop van 25 jaar heeft International Filmfestival Rotterdam zich ontwikkeld tot de grootste culturele manifestatie in ons land. Nationaal gezien is het een jaarlijks Mekka voor liefhebbers van kunstzinnige films en de baanbreker voor de marginale film naar een breder publiek. Internationaal beschouwd is het een vrijplaats voor de onafhankelijke film, uniek door de intensieve samenwerking van het festival met low-budget filmmakers en producenten vanuit de gehele wereld. Het Amerikaanse vakblad Variety noemt het Rotterdamse festival, met Robert Redford's Sundance Festival, 'the two world events most closely identified with independents'. De internationale co-productiemarkt Cinemart en het H. Bals Fund, voor ondersteuning van filmprojecten in ontwikkelingslanden, dragen bij aan die uniciteit.

Beoordeling

Tijdens de uitgebreide oriëntatiefase ter voorbereiding van de directiewisseling is duidelijk geworden dat het beleidsplan 1997-2000 mag rekenen op brede consensus, en omgekeerd, vormt het beleidsplan de neerslag van de gesprekken. Als prioriteiten worden genoemd (beleidsplan p. 56):

- (1) de lobby in de internationale filmwereld, met name gericht op de Europese media
- (2) de internationale promotie van de Nederlandse filmproductie en het daartoe benodigde opbouwen en onderhouden van een relatiernetwerk met de Nederlandse filmwereld
- (3) intensivering van de doelgroep-marketing, met name gericht op jongeren en allochtonen
- (4) structureren en landelijk uitbreiden van educatieve samenwerkingsprojecten met hogescholen en universiteiten.

De totale begroting stijgt met ruim 1 miljoen door de nieuwe beleidsvoornemens, nieuwe huisvesting, gestegen personeelslasten en het structureel in de begroting opnemen van vaste onderdelen als de competitie en Exploding Cinema.

In de huidige situatie ontvangt het festival f 1.024 mln instandhoudingssubsidie van OCenW; volgens de begroting voor het nieuwe beleidsplan zou dat bedrag verhoogd worden tot f 1.7 mln en aangevuld met f 0,25 mln structurele subsidie voor distributie.

Uitgangspunt voor het financieel en organisatorisch beleid is het streven naar herstel van de oorspronkelijke verdeelsleutel in de financiering: 1/3 rijkssubsidie, 1/3 gemeentesubsidie, 1/3 eigen inkomsten. De Raad vindt dit een loffelijk streven, met name op grond van de overweging dat het aandeel van hoofdsponsors, en de daaruit volgende beïnvloeding, niet te dominant mag worden.

Bureau en nevenactiviteiten

De activiteiten rond Cinemart en het H. Bals Fund vereisen dat het festival het hele jaar door bereikbaar is. Daarnaast verwachten publiek en overheden van het festivalbureau een rol als service-instituut, vraagt men informatie over van alles en nog wat, en steun of advies bij de uitwerking van nieuwe plannen. Zo ontwikkelt zich spontaan, en tegen wil en dank, een instituut dat meer doet dan de organisatie van een festival. De Raad ziet dit als een natuurlijke ontwikkeling, waarbij hoofd- en nevenactiviteiten elkaar versterken en de meerwaarde van het totaal groter is dan wanneer elke activiteit afzonderlijk elders verricht zou worden. De nevenactiviteiten die het bureau ambieert (en gedeeltelijk nu al uitvoert) variëren van de ontwikkeling van educatieve projecten en distributiefuncties tot de uitleen van filmvideo's en een beperkte archiefservice.

Internationaal en nationaal belang

De geplande activiteiten van het festival om zich via internationale kanalen duidelijker te manifesteren, en de internationale promotie van de Nederlandse film als cultuurprodukt krachtig te bevorderen, passen in het prioriteitenkader onder 'Internationaal: vrijhaven', in de adviesaanvraag voor de Cultuurnota. De Raad constateert dat de festivalleiding zelf al aangeeft dat de functie van het festival als promotor van de Nederlandse film sterk voor verbetering vatbaar is. Het programma-onderdeel Dutch Perspective en de Cinemart bieden hiertoe mogelijkheden die nog niet ten volle worden benut, noch door de organisatie van het festival, noch door de Nederlandse filmwereld. Als de Cinemart, low-budget markt bij uitstek, kansen schept voor een filmproject uit Litouwen, zou dat toch ook moeten kunnen voor Nederlandse projecten. (Dit jaar waren er overigens van de 48 projecten 5 Nederlands.) In samenwerking met het Nederlands Fonds voor de Film moet op dit punt drempelverlagende actie ondernomen worden. Ook ten aanzien van Dutch Perspective signaleren festivalleiding en Raad een pijnlijke discrepantie tussen dat wat mogelijk zou moeten zijn en wat er nu van wordt gemaakt; het kan pittiger, uitdagender. De hamvraag is: hoe krijg je de verzamelde internationale tv-inkopers en programmeurs geïnteresseerd in de Nederlandse film? Dat moet mogelijk zijn, gezien de resultaten van de Nederlandse film in het buitenland. Het festival zal zich in de nabije toekomst bezinnen op z'n strategie als non-profit makelaar en promotor voor het Nederlands produkt, in nauw overleg met het Nederlands Fonds voor de Film en Holland Film.

Distributie

Het aantal IAF-films in de programmering is teruggelopen van 30 films in 1990 naar 5 in 1996. Die vermindering is het gevolg van het terughoudende aankoopbeleid dat gevoerd moest worden om de IAF-schuld weg te werken, en van het op collectievorming gerichte NFM/IAF-beleid. Het festival heeft een advies-relatie met het IAF, maar sinds IAF bij NFM is ondergebracht, heeft de invloed van het NFM-collectiebeleid zich steeds sterker doen gelden. De vrees van Int. Filmfestival Rotterdam lijkt niet ongegrond dat de fusie NFM/IAF het lastiger maakt om invloed uit te oefenen op het IAF-beleid. Het festival is niet zozeer uit op een eigen, volwaardige distributie- en uitbrengfunctie, maar wil wel in voorkomende gevallen de rechten kunnen verwerven en de distributie bevorderen. De Raad heeft begrip voor deze wens.

Conclusie

In het internationaliseringshoofdstuk van dit advies wordt al uw voorstel onderschreven om International Filmfestival Rotterdam in de gelegenheid te stellen zich internationaal scherper te profileren en daardoor de concurrentiepositie ten opzichte van andere Europese filmfestivals te versterken. In die context is vooral ook van belang dat het festival beter gaat functioneren als platform voor de Nederlandse film.

Een evenwichtiger financieringsstructuur volgens genoemde 1/3-formule is zondermeer het nastreven waard, maar zou van rijkswege een investering vergen die de beschikbare middelen te boven gaat.

Om de 'versponsoring' van het festival terug te dringen, acht de Raad een verhoging met bijvoorbeeld een derde van de gevraagde extra bijdrage wel reëel. Enige armslag voor het verwerven van filmrechten en voor ondertiteling ten behoeve van de festivalzaak verdient ook aanbeveling.

<i>Fincieel kader</i>	
<i>Huidige exploitatie</i>	<i>4,295</i>
<i>Subsidie OCenW peiljaar 1994</i>	<i>1,114</i>
<i>Subsidie OCenW peiljaar 1995</i>	<i>1,052</i>
<i>Gewenste exploitatie 1997-2000</i>	<i>5,591</i>
<i>Gevraagd subsidie 1997-2000</i>	<i>1,988</i>

*(alle gegevens volgens opgave Ministerie van OCenW
en in miljoenen guldens)*

Inleiding

Het Forum, de cofinancieringsmarkt voor documentaire-projecten, ontstond in 1993 als een gezamenlijk initiatief van het Europese project Documentary (onderdeel van het MEDIA-programma van de EG) en Stichting Forum Nederland. Het is nauw gelieerd aan het International Documentary Filmfestival Amsterdam en vormt in feite een nevenprogramma dat tijdens drie festivaldagen in Paradiso plaatsvindt. Het Forum komt tegemoet aan de behoefte die zowel bij 'commissioning editors' als bij documentairemakers leeft, om vraag en aanbod op elkaar af te stemmen. Centraal staan de 'pitching sessions', waarin documentairemakers projecten presenteren waarvoor zij aanvullende financiering zoeken, ten overstaan van een internationaal gezelschap van commissioning editors. Van de projecten die in 1994 tijdens het Forum werden gepresenteerd is inmiddels 75% in productie.

Beoordeling

Door het wegvallen van de werkzaamheden die het Europese MEDIA I-project Documentary op zich nam, is voor de organisatie van het Forum een totaal andere situatie ontstaan. Nu nog onzeker is hoe de documentaire-structuur van MEDIA II gaat functioneren en wat de eventuele Europese bijdrage aan Het Forum zal zijn, doet de noodzaak van overheidssteun zich sterker voelen dan voorheen. Aan het Ministerie van OCenW wordt derhalve een bijdrage van f 0,175 mln gevraagd, aan de gemeente Amsterdam f 0,125 mln en aan MEDIA II f 0,1 mln.

Het Forum is met International Documentary Filmfestival Amsterdam verbonden middels een moderne relatie waarin beide partners aan elkaar gehecht zijn en toch nadrukkelijk ieder een eigen bestaan leiden. Voor het festival is het Forum van belang omdat het daaraan een verhoogde aantrekkingskracht voor buitenlandse bezoekers ontleent. Toch moet het Forum wel z'n relatief onafhankelijke status houden, om niet een te groot financieel risico voor het festival te vormen en maximaal kans te maken op Europese steun.

Er valt niet veel te bezuinigen op de organisatie. Door vermindering van de frequentie (bijvoorbeeld tot eens in de twee jaar) zou het Forum z'n positie verliezen. Diverse documentaire-festivals, met Marseille's 'Sunny side of the Doc' voorop, zouden de Forum-functie maar al te graag overnemen.

Dat de huidige opzet en situering in het Amsterdamse Paradiso internationaal bijval vinden, blijkt uit het feit dat de aanwezigen vorig jaar massaal een petitie ondertekenden, waarin er bij het MEDIA-management in Brussel op werd aangedrongen het voortbestaan van het Forum in Amsterdam zeker te stellen. De Nederlandse deelname is nog niet optimaal, vooral doordat de publieke omroepen tot voor kort weinig steun gaven. Ook de kans voor toehoorders om de presentaties vanaf de tribune bij te wonen zou beter benut kunnen worden, met name door beginnende Nederlandse documentairemakers, dan nu het geval is.

Het observeren van de pitching sessions geeft immers inzicht in de strategieën, de smaak en de slots die de diverse omroepen en hun commissioning editors in Europa hanteren.

Conclusie

Het Forum, de co-financieringsmarkt, dient behouden te blijven voor het International Documentary Filmfestival Amsterdam, ook als de Europese steun drastisch minder wordt of geheel achterwege zou blijven. Het heeft een erkende functie in het Europese documentaire-circuit, bij omroepen zowel als filmmakers, die nog versterkt zou kunnen worden in het kader van het beleidsvoornemen Nederland als culturele vrijhaven te profileren. De samenwerking met de publieke omroep moet verder ontwikkeld worden en de functie van het Forum voor Nederlandse documentairemakers kan in overleg met de IDFA beter benut worden.

De Raad adviseert u de gevraagde subsidie toe te kennen.

<i>Financieel kader</i>	
<i>Huidige exploitatie</i>	<i>0,124</i>
<i>Subsidie OCenW peiljaar 1994</i>	<i>0,108</i>
<i>Subsidie OCenW peiljaar 1995</i>	<i>0,108</i>
<i>Gewenste exploitatie 1997-2000</i>	<i>0,546</i>
<i>Gevraagd subsidie 1997-2000</i>	<i>0,175</i>

*(alle gegevens volgens opgave Ministerie van OCenW
en in miljoenen guldens)*

Inleiding

Het Holland Animation Film Festival heeft zich in de loop van zijn tienjarig bestaan in het internationale animatie-circuit een opmerkelijke positie verworven als animatieplatform. Het festival vindt eens in de twee jaar plaats omdat het, gezien de jaarlijkse animatieproductie, niet zinnig is ieder jaar een competitie te organiseren. Dit filmfestival heeft een essentiële functie als etalage voor onze nationale animatieproductie, met name ook voor het werk van jongeren. Ondermeer in dat verband is de relatie met het NIAf van belang. De taakstellingen van beide instellingen loopt echter dermate uiteen, dat men van een eventueel samengaan geen meerwaarde verwacht. Het NIAf richt zich als werkplaats op productie-ontwikkeling en als centrum voor animatiefilm op distributie en conservering, waartoe het relaties met het NFM onderhoudt. Het Holland Animation Film Festival zoekt een typering voor het functioneren en positioneren van het animatiefestival meer in de richting van Internationaal Film Festival Rotterdam en het International Documentary Filmfestival Amsterdam.

Beoordeling

Bij de doelstellingen in het beleidsplan wordt als eerste genoemd: 'de kwalitatief hoogwaardige animatiefilm in al zijn facetten bij een breed publiek onder de aandacht brengen'. In dit verband is het een handicap dat het animatiefilmfestival geen jaarlijks op de agenda's terugkerend evenement is, niet alleen met het oog op de naamsbekendheid van het festival, maar ook vanwege de attentiewaarde die het festival heeft voor het medium animatiefilm. Om de aandacht voor festival en medium vast te houden en te verbreden, wil men voortaan in de tussenliggende jaren een 'reizend festival' organiseren. De komende festivaaleditie zal een onderdeel Exploding Animation omvatten, met impressies van de functies die nieuwe media voor animatie kunnen hebben. Met het NIAf werkt het festival aan compilatiefilms, om de animatie terug te brengen in filmtheater en bioscoop. Animatie moet af van de 'curtain raiser'-stigmatisering; bij een op zichzelf staand programma is de kans groter dat de waarde herkend wordt. De recente ontwikkelingen rond de documentaire leren dat de publieke omroep pas inhaakt als er al een breder publiek is voor een programmacategorie.

In voorgaande jaren is gebleken dat er tot op zekere hoogte mogelijkheden zijn voor incidentele, projectgerichte sponsoring, met bijdragen van zo'n f 0,02 mln tot f 0,05 mln.

De structurele bijdrage die aan OCenW wordt gevraagd is aanzienlijk groter dan de voorgaande subsidie, met name door stijging van de personeelslasten. Naast de directeur worden ook een producent en secretariaatsmedewerker nodig geacht om de organisatie te versterken, de continuïteit te waarborgen, en de publiciteits- en promotie-activiteiten te kunnen uitbreiden. Het laatstgenoemde voornemen wordt door de Raad onderschreven, maar de noodzaak om de festivalstaf dermate uit te breiden wordt betwijfeld. De kerntaak van het Holland Animation Film

Festival ligt bij de organisatie van het festival en animatieplatform en niet bij de nevenactiviteiten.

Conclusie

Het eigen karakter van animatie rechtvaardigt een eigen festival, maar zoals bestuur en directie van het Holland Animation Film Festival zelf constateren, geeft de jaarlijkse animatieproductie geen aanleiding de frequentie op te voeren. De Raad onderkent de repercussies van de tweejaarlijkse opzet voor de promotiekansen van het medium animatie, de naamsbekendheid van het festival en de mogelijkheden tot sponsoring. Het 'reizend festival' vormt daarvoor echter geen volwaardig alternatief dat noodzaakt tot een aanzienlijke subsidieverhoging. Wel hecht de Raad belang aan de functie van het festival als internationale ontmoetingsplaats en etalage voor de Nederlandse animatieproductie. In reactie op hetgeen in de Adviesaanvraag wordt opgemerkt met betrekking tot International Filmfestival Rotterdam en IDFA, kan gesteld worden dat ook het Holland Animation Film Festival in aanmerking komt voor versterking van het internationale profiel.

<i>Financieel kader</i>	
<i>Huidige exploitatie</i>	<i>0,191</i>
<i>Subsidie OCenW peiljaar 1994</i>	<i>0,051</i>
<i>Subsidie OCenW peiljaar 1995</i>	<i>0,052</i>
<i>Gewenste exploitatie 1997-2000</i>	<i>0,423</i>
<i>Gevraagd subsidie 1997-2000</i>	<i>0,173</i>

*(alle gegevens volgens opgave Ministerie van OCenW
en in miljoenen guldens)*

Inleiding

Het International Documentary Filmfestival Amsterdam (IDFA) heeft in korte tijd een internationale reputatie verworven als festival en platform voor de documentairefilm, een genre waarin Nederland een traditie heeft hoog te houden. Het Forum, de cofinancieringsmarkt voor documentaire-projecten, heeft de platform-functie versterkt, en het festival tot internationale ontmoetingsplaats gemaakt van filmmakers, producenten, vertegenwoordigers van omroeporganisaties en distributeurs. Het had van oorsprong een double-bind-positie, als een aan het IDFA gelieerd initiatief van een aantal Europese MEDIA-partners. Nu de Europese financiering onzeker is, is voor het Forum een afzonderlijke aanvraag ingediend.

Beoordeling

Na 8 jaar kan gesteld worden dat het IDFA de oorspronkelijke doelstellingen ruimschoots heeft gehaald, en meer dan dat. Het bezoekersaantal liep op van 2000 in 1988 tot 38.000 in 1995.

De IDFA-begroting 1997-2000 bedraagt ruim f 2,5 miljoen gulden. Door de versnelde groei die het festival doormaakte, is het budget in 7 jaar bijna verdrievoudigd. IDFA vraagt aan OCenW (evenals aan de Gemeente Amsterdam) f 0,825 mln instandhoudingssubsidie, een aanzienlijke verhoging ten opzichte van het huidige subsidie. De gewenste verhoging wordt met vier punten onderbouwd:

- stijging van personele lasten, bureau- en publiciteitskosten
- programmakosten, o.m. reis- en verblijfskosten van buitenlandse gasten
- kostenstijging locaties als gevolg van schaalvergroting
- nevenactiviteiten.

De Raad onderschrijft de eerste drie punten.

Investering in personeel en bureau is een conditie voor verdere professionalisering van het festival. Evenals de andere festivals functioneert IDFA als praktijkvoorbereidend instituut voor studenten die onbetaald meewerken en dan al snel hun weg vinden naar de omroepen of elders in het av-circuit. Op zich is deze kweekvijverfunctie voor beide partijen lucratief. De kernposities van een professionele festivalorganisatie dienen echter bezet te worden door deskundige vaste medewerkers, omwille van de kwaliteit en continuïteit.

Dat ervoor uitbreiding van de zaalcapaciteit naar andere locaties gezocht moet worden, is ook evident. De Raad is er weliswaar niet van overtuigd dat de uitwijk naar City het ideale alternatief biedt, maar alleen al het toenemend aantal buitenlandse gasten maakt uitbreiding onvermijdelijk. In dit verband is het spijtig dat juist die categorie een passe-partout krijgt en dus geen extra inkomsten oplevert. Tijdens de laatste editie van het festival waren een aantal voorstellingen op maandag al uitverkocht voor de rest van de week en moest er regelmatig dubbel gedraaid worden.

Uit de kerntaken van het IDFA vloeien nevenactiviteiten voort, waardoor het festival zich automatisch ontwikkelt tot een documentaire-instituut: documentatiecentrum, research-instituut, organisator van workshops, mede-organisator van educatieve activiteiten, enzovoorts. Het is zaak steeds na te gaan of er geen overlapping van activiteiten plaatsvindt ten opzichte van andere instellingen. Hiervoor is regelmatig overleg nodig met de DIFA, het Maurits Binger Instituut, het NFM, de Europese Stichting Joris Ivens, maar bijvoorbeeld ook met universiteit en omroep.

De samenwerking tussen IDFA en de publieke omroep is de laatste jaren aanmerkelijk verbeterd, maar is nog niet optimaal.

Voor de scenario-workshop wordt samengewerkt met het StiFo. De regie-workshop kon de laatste jaren niet doorgaan wegens gebrek aan financiële middelen. Dat is jammer, temeer omdat er wel belangstelling voor is, het IDFA over de nodige expertise beschikt om de organisatie in goede banen te leiden, en het Maurits Binger Instituut de documentaire voorlopig buiten beschouwing laat.

IDFA zou ook de educatieve activiteiten voor het funderend onderwijs verder kunnen ontwikkelen, in samenwerking met de SKVA en eventueel met Pathé, analoog aan het FilmFan-traject.

Tenslotte zou het IDFA graag een actievere rol in de aankoop en distributie van documentaires op zich nemen. Dit is begrijpelijk, maar de Raad meent toch dat een festival niet als distributeur moet gaan opereren. Voor goede documentaires is doorgaans voldoende belangstelling om ze via de reguliere distributiekanaal in de filmtheaters te krijgen. Als IDFA zelf als distributeur gaat optreden zal dat zeker helpen om bepaalde films naar het festival te kunnen halen, maar of daarmee ook de publieke belangstelling buiten het festival toeneemt, is de vraag. Waarschijnlijker is dat er door de investeringen in distributiekosten verliezen geleden zullen worden.

Conclusie

In uw adviesaanvraag stelt u dat International Documentary Filmfestival Amsterdam een van de bestaande instellingen is waarvan het internationaal profiel verder versterkt zou kunnen worden. De Raad deelt die visie ten volle. Het IDFA is de afgelopen jaren zo snel gegroeid dat de financiering daarbij is achtergebleven. Voor de professionalisering van de IDFA-organisatie is een inhaalmanoeuvre noodzakelijk. De toeloop van publiek en uitbreiding van de zaalcapaciteit stellen hogere eisen aan de organisatie en brengen extra kosten met zich mee. Daarnaast lijkt enige speling in de begroting wenselijk om als documentaire-instituut te kunnen functioneren, voorzover dit onvermijdelijk uit de kerntaken als festival voortvloeit. Het subsidieniveau dat IDFA voorstelt is teveel gevraagd, maar de Raad meent dat hier wel een substantiële verhoging op zijn plaats is.

Financieel kader

<i>Huidige exploitatie</i>	<i>1,007</i>
<i>Subsidie OCenW peiljaar 1994</i>	<i>0,280</i>
<i>Subsidie OCenW peiljaar 1995</i>	<i>0,318</i>
<i>Gewenste exploitatie 1997-2000</i>	<i>2,557</i>
<i>Gevraagd subsidie 1997-2000</i>	<i>0,825</i>

*(alle gegevens volgens opgave Ministerie van OCenW
en in miljoenen guldens)*

Inleiding

Het Maurits Binger Film Instituut is een zorgvuldig opgetuigd paardje om film-professionals in eigen zadel te helpen. In september a.s. beginnen de eerste deelnemers, 15 getalenteerde jongeren uit binnen- en buitenland, aan een beroepsgerichte periode van ontwikkeling, begeleiding en training. Daarmee hebben wij dan onze Nederlandse pendant van de First Film Foundation in Londen en het Sundance Institute in Utah. Deze buitenlandse voorbeelden staan dicht bij de filmindustrie dan bij het onderwijs. In Nederland is het Binger instituut zowel een tweede fase HBO-instelling als een nauw aan de filmpraktijk gelieerde werkplaats.

Beoordeling

De positionering als tweede fase HBO-instelling schept de verwachting dat deze opleiding een versterking betekent voor het initieel onderwijs door aansluiting op de NFTVA. De positionering als nauw aan de praktijk gelieerde werkplaats veronderstelt een onafhankelijke positie in het veld, met een eigen, diverse instroom van deelnemers. Zowel de interactie met de filmwereld als met de publieke omroep is van belang. De Raad meent dat een keuze tussen beide functies niet geforceerd hoeft te worden, daar de werving van Binger beide typen deelnemers beoogt. Bovendien kunnen onderwijskundige doelen en werkplaatsactiviteiten uitstekend samen gaan. Ook de AHK stemt hiermee in, want heeft het beleidsplan immers mee-onderschreven.

Na de lange aanlooperperiode, inclusief uitgebreide sessies met betrokken instanties en professionals (scenaristen, regisseurs en producers) kan geconstateerd worden dat de voorbereiding in elk geval degelijk is aangepakt. Of de geplande opzet en werkwijze effectief zullen zijn, laat zich moeilijk voorspellen.

Het programma richt zich op de inhoudelijke disciplines van het filmmaken. Scenarioschrijver, regisseur en producer werken in team-verband aan de ontwikkeling van een project. Hun individuele visies moeten tot een coherent geheel leiden, terwijl zij in dat proces hun eigen professionele positie en die van de ander verkennen. Begeleid door experts en gestimuleerd door de lessen van gastdocenten, krijgen de deelnemers de kans om scenario's in diverse stadia te bespreken en uit te proberen, en in een vroeg stadium met een producer te overleggen. Voor de productie wordt het project bij een buitenproducent ondergebracht. Zoals Binger zelf aangeeft, zullen de producties van de studenten uiteindelijk de beste graadmeter zijn voor de beoordeling van het instituut. Uit het beleidsplan blijkt dat het Binger Instituut ervoor gekozen heeft om zich de eerste jaren te concentreren op fictie, en de documentaire vooralsnog buiten beschouwing te laten. Na een aantal (bijv. vier) semesters zullen directie en bestuur van Binger nagaan of en hoe de specifieke vragen van documentairemakers in het programma zijn in te voegen. De komende tijd kan in overleg met IDFA en DIFA besproken worden waar de opleidingsactiviteiten voor

documentairemakers het best op hun plaats zijn en in hoeverre Binger nu al medewerking kan verlenen aan de workshops van het IDFA.

Conclusie

De Raad onderschrijft de intentie van Binger om zich niet strikt als filminstituut te profileren en waar mogelijk samenwerking met de omroepen aan te gaan. Bij instroom van kandidaten die via de omroepen worden aangemeld past uiteraard ook een toekomstig navenant aandeel in de financiering.

Ook de plannen van Binger om te streven naar Europese ondersteuning vanuit het MEDIA II-programma moeten aangemoedigd worden. De interactie die dit vereist met vergelijkbare instellingen in andere landen, bevordert immers niet alleen de financieringskansen maar ook het internationale profiel van de werkplaats.

Totdat het bestaansrecht van Binger aan de doelstellingen getoetst kan worden, zou de rijkssubsidie op het gegeven niveau gehandhaafd moeten worden, ongeacht de financieringsbron (uit kunst- of onderwijsgeld).

Financieel kader

Huidige exploitatie

Subsidie OCenW peiljaar 1994

Subsidie OCenW peiljaar 1995 0,500

Gewenste exploitatie 1997-2000 2,152

Gevraagd subsidie 1997-2000 1,886

(alle gegevens volgens opgave Ministerie van OCenW en in miljoenen guldens)

Inleiding

Stichting MEI (Media, Educatie en Informatie) is een infrastructurele instelling op het gebied van kunsteducatie. Sinds zes jaar organiseert de Stichting filmeducatieve activiteiten voor filmtheaters en centra voor kunstzinnige vorming. Een beleidsmedewerker coördineert de activiteiten (vanuit het Chassé Theater te Breda), die plaatsvinden in heel Nederland. Acht reguliere docenten, aangevuld met gastdocenten, verzorgen de lezingen en meerdaagse cursussen. Daartoe wordt samengewerkt met de Associatie van Nederlandse Filmtheaters. Centrale drijfveer voor de activiteiten vormt de uitdaging om de academisch verkregen kennis over een intrigerend verschijnsel als film te vertalen naar een publiek dat niet die achtergrond heeft. De bezoekersaantallen zijn hoog; de zaalbezetting varieert van 20 tot 180 aanwezigen. Naarmate de activiteiten gespreider plaatsvinden en de docenten-'pool' zich verder uitbreidt, krijgt MEI ook een functie als proeftuin voor afgestudeerde film- en communicatiewetenschappers.

Beoordeling

Het lezingen- en cursussen aanbod van Stichting MEI is kort samengevat in een brochure. Voor 1997 zijn 70 activiteiten gepland; men streeft naar een jaarlijkse uitbreiding met 10 activiteiten. Vooral voor de thematische lezingen is veel belangstelling, maar ook een module die werd ontwikkeld op basis van het cursusboek *Filmkunde* van de Open Universiteit, bleek dermate populair dat de vraag niet bij te benen was; deze werd bijv. verzorgd voor instellingen in Utrecht, Deventer, Eindhoven, Tilburg, Maastricht en Goes. De laatste tijd is vanwege de viering van honderd jaar cinema de lezingenreeks 'Onvoltooid verleden tijd' erg in trek: een terugblik en vooruitblik op het fenomeen film vanuit vier invalshoeken: esthetica, economie, sociologie en technologie.

Het programma als geheel is niet opgezet vanuit een vaste theoretische invalshoek of een gegeven methodologisch kader. Toch zijn de diverse modules merkbaar geconcipeerd vanuit een consistente onderliggende drijfveer: overdracht van de bewustwording dat je als kijker actiever bent dan over het algemeen wordt verondersteld. Daarmee was de belangstelling van filmtheaters al snel gewekt. MEI constateert dat ook steeds meer centra voor kunstzinnige vorming interesse tonen. Als een contact eenmaal tot stand is gekomen, komt een instelling vaak opnieuw met een verzoek. Naar de effecten van de activiteiten op het filmtheaterbezoek is nooit direct onderzoek gedaan, maar filmtheaters signaleren bij de lezingen wel bezoekers die ze nog niet eerder gezien hebben, ze menen dat deze in-house activiteiten het bezoek aan hun theaters stimuleren en als er bijv. een film van Egoyan is besproken, is er een goede kans dat de volgende Egoyan-film meer publiek trekt.

Stichting MEI kan wellicht ook een impuls geven aan de filmeducatie in het voortgezet onderwijs, via filmeducatieprogramma's voor docenten Nederlands, Maatschappijleer, Geschiedenis en anderen die in principe belangstelling hebben

voor film. Momenteel wordt bij MEI gewerkt aan de organisatie van bijeenkomsten 'Film en Literatuur', wat een manier zou kunnen zijn om deze intermediaire doelgroep te bereiken. Door voormalige samenwerkingsprojecten met scholen en door contacten met SLO en LOKV is de Stichting goed op de hoogte van de situatie in het voortgezet onderwijs.

MEI vraagt van OCenW een vierjarige instandhoudingssubsidie van f 0,174 mln (gemiddeld f 0,0435 mln per jaar). Deze ondersteuning is nodig voor de bekostiging van de medewerker die nu onbetaald belast is met het secretariaat, beleidsvoorbereidende en coördinerende activiteiten. Voor het overige kan de stichting grotendeels kostendekkend werken. Omdat Stichting MEI landelijk opereert, zijn provincie en gemeente niet geneigd tot ondersteuning.

Conclusie

Filmeducatie als aspect van cultuureducatie is een zeldzaam goed. Stichting MEI onderscheidt zich op dit terrein door een relatief groot bereik, dat met beperkte middelen tot stand wordt gebracht. Bij filmtheaters bestaat grote behoefte aan educatie-activiteiten, maar hun financiële draagkracht belemmert het betalen van hoge vergoedingen. Dat MEI vrijwel renderend kan functioneren dwingt respect af en is, zoals zo vaak in de kunsten, te danken aan de inzet en het enthousiasme van enkele liefhebbers om hun kennis en fascinatie voor het fenomeen film aan anderen over te dragen. Zonder subsidie zijn de activiteiten van MEI op den duur niet vol te houden. Het wel en wee van de stichting en de continuïteit zijn in deze situatie teveel afhankelijk van een vrijwillige medewerker. De gevraagde bijdrage is zeer bescheiden. De Raad adviseert u dan ook deze toe te kennen.

Financieel kader

<i>Huidige exploitatie</i>	<i>0,021</i>
<i>Subsidie OCenW peiljaar 1994</i>	
<i>Subsidie OCenW peiljaar 1995</i>	
<i>Gewenste exploitatie 1997-2000</i>	<i>0,073</i>
<i>Gevraagd subsidie 1997-2000</i>	<i>0,044</i>

(alle gegevens volgens opgave Ministerie van OCenW en in miljoenen guldens)

Inleiding

Sinds 15 jaar is het Nederlands Film Festival (voorheen 'de Nederlandse Filmdagen') in september het trefpunt voor professionals en platform voor de Nederlandse filmproductie. In de loop der tijd is het uitgegroeid tot een vakevenement dat in ons land z'n weerga niet kent. De complete film-productie van het afgelopen jaar is er te zien, er is aandacht voor aspecten van de Nederlandse filmhistorie, voor nieuwe ontwikkelingen en voor internationale contacten en informatie-uitwisseling.

De laatste jaren richt het festival zich meer en meer op het bereiken van een breder publiek. In samenwerking met bioscopen, distributeurs en omroepen is de maand september uitgeroepen tot Nederlandse Filmmaand, en als gevolg van alle extra publiciteit die dit oplevert, tonen de bezoekerscijfers een stijgende lijn (van f 34.196 in 1993 naar f 52.000 in 1995).

Beoordeling

De afgelopen jaren heeft een herbezinning op de centrale taken (platform en publieksevenement) in relatie tot de effectiviteit van de organisatie geleid tot een aantal beleidsvoornemens. Verdere professionalisering van de organisatie en meer helderheid in de programmering zijn de belangrijkste uitgangspunten voor de komende jaren. Alle punten die aan de orde kwamen in het tussentijds gesprek met de Raad voor de Kunst (april 1994) zijn terug te vinden in het beleidsplan 1997-2000.

Naast de kerntaken die voortvloeien uit de organisatie van het festival, omschrijft het beleidsplan een aantal complementaire taken die betrekking hebben op nevenprogramma's, informatievoorziening, promotie & publiciteit en activiteiten op het gebied van nieuwe media. Het festival wil zich voortaan ondubbelzinnig profileren als festival van de Nederlandse film; de Europese aspiraties zijn bekoeld nu het programma 'Best of the fests' geen succes bleek, dit onderdeel is dan ook geschrapt. Het festival heeft overigens wel een duidelijke functie voor buitenlandse programmeurs en inkopers die zich komen oriënteren op de Nederlandse film.

De onderbouwing van het festival als platform zal in de komende jaren versterkt worden door een andere inrichting van de functionele verhoudingen tussen dagelijks bestuur en algemeen bestuur en het nauwer betrekken van het algemeen bestuur bij de activiteiten.

De aantrekkingskracht van het programma voor breder publiek is in zekere mate afhankelijk van het aanbod, dat het ene jaar een sterkere uitstraling heeft dan het andere. Daarnaast beperkt de zaalcapaciteit de mogelijkheden om de inkomsten uit recette te verhogen: in de avonduren is er nog steeds een tekort aan stoelen. Er zal getracht worden het filmbezoek overdag te stimuleren.

Het haalbare maximale bezoekersaantal wordt voorlopig op f 60.000 gesteld.

Financiering

Gemeente en provincie Utrecht hebben de intentie uitgesproken in de komende subsidieperiode hun structurele bijdrage te willen verdubbelen. Vanwege het convenant tussen de drie overheden wordt verwacht dat het rijk hierin mee zal gaan. Van het Ministerie van OCenW vraagt het Nederlands Film Festival nu een instandhoudingssubsidie van f 0,6 mln op jaarbasis. Het huidige subsidie bedraagt ruim de helft van dat bedrag.

Het festival streeft naar een evenwichtiger verdeling van subsidiëring, fondsenwerving en sponsoring. De scheiding in kerntaken en complementaire taken maakt inzichtelijk hoe de sponsoring binnen de perken van die tweede categorie te houden is, al zal dat ideaal wellicht niet direct haalbaar zijn.

Complementaire taken zouden geheel uit sponsoring en fondsenwerving gefinancierd moeten worden, zoals het gala en het programma in de festivaltent. Spreiding van de toekenning van prijzen moet de uitholling van het gala en de inflatie van de Gouden Kalveren tegengaan.

Bureau en nevenactiviteiten

Het Nederlands Film Festival krijgt samen met Springdance en Organisatie Oude Muziek structurele huisvesting in de 'Winkel van Sinkel', op een centrale plaats in de binnenstad. Daardoor wordt het mogelijk om naast de organisatie van het festival nevenactiviteiten te entameren. Daarbij wordt ondermeer gedacht aan presentatie van speciale programma's, aan promotionele en publicitaire activiteiten. Hierover zal afstemming plaatsvinden met het Nederlands Fonds voor de Film en Holland Film.

Een vast onderdeel van het festival vormt het verzorgen van een filmeducatieprogramma voor het funderend onderwijs. In de programmering is er ook aandacht voor de allochtone film die kwaliteit heeft; een apart programma (Tropical Fruit in de vorige festivaleditie) is niet voor herhaling vatbaar, want werd bekritiseerd door de belangengroepen zelf, die kwaliteit als criterium voor vertoning voorop stelt.

Conclusie

Het Nederlands Film Festival wil de functies van vakevenement en publieksevenement in gelijke mate waarmaken. De Raad onderschrijft deze dubbele profilering en heeft veel waardering voor de doordachte strategie die in het beleidsplan 1997-2000 tot uitdrukking komt. De subsidieaanpassing van rijkswege die wordt beoogd lijkt echter teveel gevraagd. Versterking van de platformfunctie voor de Nederlandse filmproductie vergt een extra investering van ongeveer een derde van het gevraagde extra bedrag. De Raad pleit ervoor om deze verhoging voor dit doel in elk geval toe te kennen.

De promotie-activiteiten voor de Nederlandse film van het Nederlands Film Festival en die van Holland Film dienen goed op elkaar afgestemd te worden om overlapping te voorkomen. Dit geldt zowel voor de activiteiten binnen als buiten de festivalperiode.

In de beleidsstrategie wordt ook getracht een scheiding aan te brengen tussen kernactiviteiten die niet voor sponsoring in aanmerking komen en activiteiten die wel als sponsorabel worden beschouwd. De Raad vindt het een goede zaak dat er welbewust met de sponsoring wordt omgegaan. Dit is vooral ook een punt van overweging bij het slotgala en de prijsuitreiking. De Raad onderkent dat

sponsoring hier onvermijdelijk is, maar meent dat een al te commerciële uitstraling toch moet worden tegengegaan.

<i>Financieel kader</i>	
<i>Huidige exploitatie</i>	<i>1,354</i>
<i>Subsidie OCenW peiljaar 1994</i>	<i>0,334</i>
<i>Subsidie OCenW peiljaar 1995</i>	<i>0,336</i>
<i>Gewenste exploitatie 1997-2000</i>	<i>2,825</i>
<i>Gevraagd subsidie 1997-2000</i>	<i>0,625</i>

*(alle gegevens volgens opgave Ministerie van OCenW
en in miljoenen guldens)*

Inleiding

Het Nederlands Filmmuseum geniet nationaal en internationaal aanzien, zowel door z'n archieffunctie (conserveringsactiviteiten) als door z'n museale publieksfunctie. Het NFM-archief beschikt over waardevolle collecties, die echter grotendeels niet geconserveerd zijn en dus ontoegankelijk voor publiek. De extra middelen die hiervoor de afgelopen jaren van rijkswege beschikbaar werden gesteld, zijn nog bij lange na niet voldoende om de achterstand weg te werken.

Per 1 januari wordt de Stichting NAVAC (Nationaal Audiovisueel Archief Centrum) opgericht, waarin drie audiovisuele archieven zullen samengaan. Het NFM zal nauw samenwerken met, maar gaat niet op in het NAVAC, omdat het zich van de andere audiovisuele archieven onderscheidt door een specifieke invalshoek voor het collectiebeleid: de filmcultuur en het cinematografisch belang. Het NFM heeft geen speciaal educatieprogramma, maar beschouwt educatie als een vanzelfsprekend, geïntegreerd onderdeel van de activiteiten.

Per 1 januari 1993 werd de Stuurgroep Nationaal Audiovisueel Archief (NAA) opgericht. Onder leiding van de heer H.J.L. Vonhoff werd het terrein van de audiovisuele archivering in kaart gebracht en een advies geformuleerd voor verbetering van de infrastructuur, met aanbevelingen op drie terreinen: collectie & selectie, conservering en ontsluiting. Deze beleidsaanbevelingen, gepresenteerd in december 1994, vormden het uitgangspunt voor een op te richten Stichting Nationaal Audiovisueel Archief, waarin AVAC, NFM, RVD en SFW zouden samenwerken. Het advies voorzag in een model voor nauwe samenwerking zonder fusie, hanteerbare selectienormen, en suggesties voor wet- en regelgeving. De financiering voor urgente conservering van achterstanden werd geraamd op 100 miljoen tot het jaar 2000, met een aanvullende structurele regeling om nieuwe achterstanden te voorkomen.

Uit de Stuurgroep NAA ontstond de Stichting Nationale Audiovisuele Archieven, die een subsidieverzoek en actieplan formuleerde in september 1995. Hierin wordt prioriteit gegeven aan het veilig stellen van av-materiaal, alvorens tot ontsluiting over te gaan. De minimumbegroting voor de periode 1996-2000 komt neer op f 34.307 mln totaal: waarvan voor telerecording (AVAC) f 1.8 mln, nitraatfilm (NFM) f 18 mln, registratie (SFW, RVD en AVAC): f 10 mln, opslag acetaat (NFM, SFW en RVD): f 1.5 mln, overhead: f 0.5 mln, av-fonds voor materiaal buiten de vier archieven: f 2 mln

In oktober 1995 vroeg u de heer Vonhoff op persoonlijke titel advies en per brief van 22 december 1995 liet u weten dit advies op hoofdlijnen over te nemen. Dit impliceert de fusie van AVAC, SFW en RVD tot één Stichting Nationaal Audiovisueel Archief Centrum (NAVAC) per 1 januari 1997, onder voorzitterschap van de heer Vonhoff. Ten aanzien van het NFM zal op termijn bezien worden of samenvoeging wenselijk is. Vonhoff adviseerde dat het NFM zich zou moeten beperken tot fictie en oude films (de rest zou naar het NAVAC gaan), maar deze suggestie heeft u niet overgenomen.

Beoordeling

Het beleidsplan van het NFM stemt overeen met de beleidsaanbevelingen van de Stuurgroep. Het onderschrijft ook de SNAA-prioriteit t.a.v. conservering vóór ontsluiting. Volgens de directie van het NFM is de Stuurgroep nog steeds zeer gemotiveerd de geplande samenwerking in stand te houden. Bij de NAVAC-constructie wordt de kanttekening geplaatst dat nationaal/publiek belang niet op één lijn gesteld kan worden met bedrijfsbelangen, met name die van het AVAC. Een goede bedrijfsarchivering betaalt zichzelf terug, maar voor een cinematografisch archief ligt dat anders. Bovendien is het niet wenselijk dat op basis van omroepbelangen wordt bepaald wat wel en niet geselecteerd en geconserveerd wordt voor het nageslacht. De zorg voor behoud van nationaal erfgoed is een overheidstaak en dient als zodanig gerealiseerd te worden. Het opstellen van bepaalde criteria hoeft niet automatisch te leiden tot een bepaald volume. Voor het NFM is het budget dat beschikbaar wordt gesteld de enige echte maat der dingen.

Een knelpunt in de begroting van het NFM zijn de personele kosten. Deze zijn niet langer oneigenlijk laag te houden, zo meent ook de Raad. Anderszins viel op bij de kostenraming voor filmvoorstellingen met muzikale begeleiding dat hier wel erg veel muziek in zit...

Naast de structurele instandhoudingssubsidie is de afgelopen jaren uit het OCenW-budget voor het NFM ca. f 1,7 mln extra gereserveerd voor conservering. Vorig jaar moest het NFM tussentijds aan de bel trekken omdat de tijdelijke extra ondersteuning voor conservering ten einde liep. Dit verzoek werd gehonoreerd. Ook voor de komende, vierjarige periode verzoekt het NFM aan OCenW de middelen beschikbaar te stellen die nodig zijn om de conservering grootscheeps aan te pakken voor het te laat is. Het gaat om enorme bedragen, die echter in geen verhouding staan tot de middelen die gemoeid zijn met monumentenzorg of het Deltaplan tot 2000. Filmconservering is steeds buiten dit Deltaplan gehouden (afgezien van beperkte bijdragen voor de conservering van filmaffiches). In het hoofdstuk De Toekomst van het Verleden komt dit uitgebreider aan de orde.

Wanneer film beschouwd wordt als informatiedrager, opent dat nieuwe perspectieven. Filmconservering in strikte zin, op 35 mm, is erg kostbaar. Hier botsen het pragmatisch en het cinematografisch belang en zal het NFM keuzen moeten maken.

Conclusie

Volgens uw schrijven d.d. 22 december 1995 krijgt het Nederlands Film Museum tot het jaar 2000 de gelegenheid zich te ontwikkelen als filminstituut. De Raad onderschrijft dit beleid om aan het NFM een 'status aparte' toe te kennen ten opzichte van het NAVAC. Ook al zal de NAVAC-fusie over ruim een half jaar een feit zijn, voor de conserveringsproblematiek van de NFM-collectie gelden onverkort de hierboven aangehaalde 'minimum-variant' volgens het subsidieverzoek van de SNAA en de begrotingen voor filmconservering en ontsluiting volgens de Stuurgroeprapportage, die de reële achterstanden reflecteren.

Dat hiermee schier onhaalbare investeringen gemoed zijn mag niet leiden tot een laissez-faire beleid. De overheid is immers gehouden het nationaal erfgoed veilig te stellen en binnen de grenzen van het redelijke te doen wat gedaan kan worden. Ten aanzien van het NFM als instelling bevestigt de Raad dat extra middelen wenselijk zouden zijn om de condities voor het personeel te verbeteren. De Raad beveelt aan voor dit doel de nodige middelen te reserveren.

International Art Film (IAF)

Inleiding

In 1989 besloot het Ministerie van WVC de Stichting International Art Film (IAF) onder te brengen bij de Stichting Nederlands Filmmuseum (NFM) en werden beide stichtingen via personele unie verbonden. Sinds 1 maart 1989 is de distributiec combinatie NFM/IAF actief. Uit het beleidsplan voor de komende periode blijkt dat men vanaf 1 januari 1997 wil overgaan tot fusie. Hiervoor worden de volgende argumenten aangedragen:

- distributie van zowel oude als nieuwe films is een wezenlijke NFM-functie;
- verbetering van het imago van de NFM-distributietak als geheel, in binnen- en buitenland
- optimalisering van de efficiency door complete integratie
- een eenduidiger gezicht bij de distributie en promotie van nieuwe Nederlandse films in alle genres.

In het aankoopbeleid richt IAF zich met name op vernieuwende films, risicovolle films en werk van debutanten.

Beoordeling

De komende subsidieperiode zal NFM-distributie jaarlijks 12 nieuwe films en 10 klassiekers aankopen. Binnen dit pakket krijgt de kunstzinnige Nederlandse film extra aandacht. Daarnaast wil men 15-20 korte Nederlandse films aankopen, en die als voorfilm bij een hoofdfilm uitbrengen.

In het IAF-beleid ten aanzien van contemporaine Nederlandse films ondersteunt de Raad het voornemen van IAF om selectiever te zijn bij het verstrekken van distributieggaranties en bij de beslissing een film al dan niet uit te brengen. De besluitvorming over de financiering van de productie moet primair bij het Nederlands Fonds voor de Film liggen.

NFM zal niet als cinemateek of uitbrengtheater voor IAF-films gaan fungeren.

In eerste instantie vormen de filmhuizen het natuurlijke circuit voor kunstzinnige films en is het zaak voor NFM/IAF om die relatie verder te intensiveren. NFM constateert dat de filmhuizen door lokale overheden vaak slecht bedeed worden, zodat zij zich niet kunnen permitteren gedeeltelijk risicovol te programmeren. Het is de vraag of de toename van het aantal doeken door de komst van megaplexen nieuwe kansen zal bieden voor vertoning van het NFM/IAF-aanbod.

Conclusie

De Raad ondersteunt de beleidsvoornemens van het NMF voor IAF op hoofdlijnen. Hij beschouwt de voorgenomen fusie NFM/IAF als de consolidering van een feitelijk reeds bestaande situatie en heeft daartegen geen

bezwaar. Wel hecht hij eraan dat de IAF-taken en de daarvoor bestemde middelen duidelijk herkenbaar blijven in budget en begroting van het NFM en hij adviseert u daartoe de nodige maatregelen te nemen. Bij subsidiëring van het NFM voor voormalige IAF-taken dienen deze middelen geoormerkt te worden als budget voor de aankoop en distributie van hedendaagse kunstzinnige films. Met inachtneming van het bovenstaande geeft de Raad u in overweging de distributiesubsidie voor de IAF-taken van het NFM op het huidige niveau te handhaven.

<i>Financieel kader</i>	
<i>Huidige exploitatie</i>	<i>8,022</i>
<i>Subsidie OCenW peiljaar 1994</i>	<i>5,958</i>
<i>Subsidie OCenW peiljaar 1995</i>	<i>6,435</i>
<i>Gewenste exploitatie 1997-2000</i>	<i>13,312</i>
<i>Gevraagd subsidie 1997-2000</i>	<i>11,466</i>

(alle gegevens volgens opgave Ministerie van OCenW en in miljoenen guldens)

Inleiding

Animatietalent is in Nederland rijk vertegenwoordigd, maar heeft steun om zijn weg te vinden in binnen- en buitenland. In de NIAf-werkplaats kunnen animatiefilmers werken onder begeleiding van gerenommeerde animatiefilmers, kunstenaars, producenten en andere deskundigen. Kandidaten worden geselecteerd op motivatie, kwaliteit en project. De meesten kiezen voor autonome animatie, maar toegepaste animatie behoort ook tot de mogelijkheden. Aan het eind van het eerste, of begin van het tweede jaar wordt een producent gezocht die hun project kan begeleiden. In het tweede jaar wordt naar de realisering toegewerkt. Zo nodig kan dit ook zonder externe producent.

Internationaal is het NIAf nog het meest te vergelijken met de Britse National Film and Television School. Anders dan dit instituut heeft het echter een op zichzelf staande positie, is geen aanhangsel in een centrum van film- en tv-activiteiten.

Behalve als werkplaats heeft het NIAf ook een functie in de distributie, archivering, collectievorming, educatie, het onderzoek, de expositie en promotie van animatie. Volgens het NIAf vormen deze functies een organisch geheel; door de interne samenhang kun je er niet maar zo een schrappen. Bovendien fungeert het NIAf als belangenbehartiger van animatie bij het Nederlands Fonds voor de Film, StiFo, CoBO en omroepen. Het begeleidt animators bij het indienen van plannen met reële, inzichtelijke begrotingen. Met het NFM en Film en Wetenschap bestaat een werkrelatie voor conservering en archivering en wordt gewerkt aan een Nederlandse filmografie, waarbij het NIAf de animatiefilmografie voor zijn rekening neemt. Met het Holland Animation Film Festival maakt het NIAf deel uit van een internationaal animatienetwerk. Voor de korte, autonome animatiefilm waar het NIAf zich primair op richt, is internationaal een groeiende markt; nationaal moet die nog grotendeels gecreëerd worden.

Beoordeling

Het NIAf wordt momenteel van rijkswege gesubsidieerd met f 1.3 mln voor vier jaar, dit is f 0,325 mln per jaar, en vraagt een subsidie van f 0,7895 mln oplopend tot f 0,921 mln in het jaar 2000. Voor verdere ontwikkeling van werkplaats en animatiecentrum is het nodig de vaste personeelsbezetting uit te breiden met een projectmedewerker en een medewerker voor archivering en collectiebeheer. Daarnaast zijn stipendia van belang voor deelnemers aan de werkplaats (van f 35.000 bruto per beurs), opdat zij hun NIAf-tijd optimaal kunnen benutten, zonder daarnaast te hoeven werken.

De gemeente Tilburg ondersteunt het NIAf met f 40.000 per jaar.

Fondsenwerving en sponsoring zijn vooralsnog geen alternatief voor subsidie. Bestuur en directie van het NIAf stellen dat zowel de distributie- als de werkplaatsfunctie in gevaar komen als de rijkssubsidie veel minder zou bedragen dan

wordt aangevraagd. Er moet dan over de hele linie geschrapt worden. Ten aanzien van de acht bovengenoemde functies van het NIAf, legt de Raad echter een duidelijk accent bij de werkplaatsfunctie en de ondersteuning die daarvoor nodig is.

Conclusie

Een beperkte, structurele verhoging, met minimaal een vierde deel van het huidige subsidie, zou beschikbaar gesteld moeten worden om de continuïteit van het NIAf te waarborgen en de direct aan de werkplaatsfunctie gerelateerde taken mede mogelijk te maken.

Met betrekking tot de gewenste stipendia voor deelnemers aan de werkplaats is voor 1996 een ad hoc regeling getroffen tussen het Ministerie van OCenW, het Fonds voor Beeldende Kunsten, Vormgeving en Bouwkunst en het Nederlands Fonds voor de Film. In de komende Cultuurnotaperiode zou gezocht moeten worden naar een structurele oplossing voor deze kwestie.

<i>Financieel kader</i>	
<i>Huidige exploitatie</i>	<i>0,442</i>
<i>Subsidie OCenW peiljaar 1994</i>	<i>0,277</i>
<i>Subsidie OCenW peiljaar 1995</i>	<i>0,353</i>
<i>Gewenste exploitatie 1997-2000</i>	<i>1,356</i>
<i>Gevraagd subsidie 1997-2000</i>	<i>1,171</i>

*(alle gegevens volgens opgave Ministerie van OCenW
en in miljoenen guldens)*

Positionering en functies

Skrien is het enige onafhankelijke filmtijdschrift in Nederland, dat al 27 jaar de kunstzinnige film als primair aandachtsgebied heeft. Het abonneebestand van Skrien bestaat waarschijnlijk grotendeels uit filmliefhebbers en mensen die werkzaam zijn in de Nederlandse filmwereld. Een lezersonderzoek zal daar binnenkort uitsluitsel over geven. Het blad worstelt met een dogmatisch en stoffig imago dat het sinds jaar en dag aanleeft. De laatste tijd heeft het al veel aan toegankelijkheid gewonnen en er zijn plannen voor een ingrijpende vernieuwingsoperatie. De recente redactionele koers is nogal wisselvallig. In de huidige situatie ontbreken de middelen om intern de redactionele vernieuwing en extern de beeldvorming drastisch aan te pakken.

Beleidsplan en beoordeling

Bestuur en redactie streven naar een actuele positionering op de bladenmarkt, zonder Skrien's historie te verloochenen. De benadering van het vernieuwde Skrien zal als vanouds signalerend en reflecterend zijn, maar de positie van film in een veranderende mediacultuur noodt ertoe het blikveld te verruimen. Er zullen andere accenten gelegd worden, met artikelen die de relaties tussen films belichten, liever dan de films afzonderlijk te bespreken. Daarnaast moet er bijvoorbeeld meer ruimte komen voor economische analyse, film in relatie tot andere media, de ontwikkelingen op het gebied van filmbeleid (Europees en nationaal), de discussie tussen filmprofessionals, de visie van jonge filmmakers. Door de frequentie op te voeren van 6 tot 10 nummers, wordt Skrien aantrekkelijker voor lezers en adverteerders. De oplage zal geleidelijk vergroot worden (van 4100 exemplaren in 1997 tot 5850 in 2000) en het abonneebestand uitgebreid (van 2500 in 1997 tot 4000 in 2000). Of de plannen haalbaar zijn wordt getoetst in een markt- en lezersonderzoek tijdens de eerste helft van 1996. Voor werving van nieuwe abonnee's denkt men in eerste instantie aan filmprofessionals. Ook is de verwachting, op grond van een telemarketingactie die vorig jaar werd gehouden, dat er zich onder een bredere groep van in cultuur geïnteresseerden veel potentiële Skrien-lezers bevinden. De verspreiding zal een nieuwe impuls krijgen als Skrien meer zichtbaar wordt in boekhandels, tijdens filmfestivals e.d. Ook wil Skrien de mogelijkheid van een elektronisch filmtijdschrift via Internet onderzoeken.

Het is niet gemakkelijk om de verschillende doelgroepen, van cinefielen tot filmvakwereld, te bedienen. Zonder heel Skrien tot een vakblad om te vormen zou voor Skrien Journaal toch meer in de richting van Screen International gedacht kunnen worden, met actualiteiten, cijfermatige informatie en bedrijfsgerichte achtergrondartikelen over Nederlandse en Europese ontwikkelingen. Dit vereist medewerkers met kennis ter zake en een andere schrijfstijl dan in Skrien de boventoon voert. Er kan immers ook op een minder 'academische' manier over film geschreven worden zonder in populisme te

vervallen. Desgewenst is de Raad graag bereid om hierover met Skrien van gedachten te wisselen.

Vooralsnog zou Skrien zich moeten concentreren op de kernactiviteiten, namelijk de produktie van een goed filmtijdschrift, en de ambitie laten varen om uit te groeien tot een infrastructurele filminstelling, die ook andere filmpublikaties verzorgt, lezingen en speciale filmvertoningen organiseert en een alternatief videolabel introduceert.

Een bredere financiële basis is een eerste vereiste om de gewenste veranderingen te kunnen doorvoeren. Dat geldt voor de continuïteit in de zakelijke leiding en promotie-inspanningen, maar ook voor de redactie. De huidige situatie is dat redactieleden, naast een full-time dienstverband elders, onvoldoende tijd hebben voor Skrien.

Conclusie

Het is niet goed mogelijk een goed filmtijdschrift te maken voor het budget dat Skrien ter beschikking staat. De vernieuwingsplannen zijn noodzakelijk en de begroting en de gevraagde subsidieverhoging redelijk, vergeleken met andere tijdschriften in de kunstensector.

Skrien zou de kans moeten krijgen de beoogde redactionele verbeteringen door te voeren, de verschijningsfrequentie aan te passen en de promotie aan te pakken, zodat het abonneebestand in de primaire doelgroep (filmliefhebbers) uitgebreid kan worden. Daarnaast zijn de bovengeschetste maatregelen nodig om de secundaire doelgroep (Nederlandse filmwereld) beter te bedienen en ook daar het lezersbestand uit te breiden.

De Raad adviseert u ongeveer het dubbele van het huidige subsidie aan Skrien ter beschikking te stellen om deze ingrijpende operatie mogelijk te maken.

Financieel kader

<i>Huidige exploitatie</i>	<i>0,248</i>
<i>Subsidie OCenW peiljaar 1994</i>	<i>0,078</i>
<i>Subsidie OCenW peiljaar 1995</i>	<i>0,078</i>
<i>Gewenste exploitatie 1997-2000</i>	<i>0,733</i>
<i>Gevraagd subsidie 1997-2000</i>	<i>0,200</i>

*(alle gegevens volgens opgave Ministerie van OCenW
en in miljoenen guldens)*

Inleiding

Springdance Cinema is een initiatief van filmtheater 't Hoogt en het dansfestival Springdance, dat in het voorjaar van 1996 zijn tweede editie zal beleven. Naast een select programma van historische dansfilms is er een competitieprogramma van 33 recente dansfilms, samengesteld uit ruim 130 inzendingen uit 12 landen. De organisatie is van mening dat de dansfilm zich meer en meer ontwikkelt tot een eigen genre, waarin de camera als het ware in de choreografie geschreven wordt en de karakteristieken van dans en film worden uitgebuit om een bepaald effect te sorteren.

Beoordeling

Gezien de produktie in dit genre (uitgaand van bovengenoemde criteria) wil de directie het festival om het jaar organiseren. Het festival zou een internationale ontmoetingsplaats moeten zijn, die een zekere continuïteit biedt voor de discussie tussen filmmakers en dansers.

Documentaires en registraties worden uitgesloten van competitie; de selectie is gericht op films die zichtbaar maken wat de samenwerking tussen choreograaf en filmmaker zoal vermag.

Toen het beleidsplan werd geschreven was het denken over wat Springdance Cinema zou kunnen zijn nog in volle gang. Inmiddels heeft het idee voor het historische programma-onderdeel vorm gekregen, dat dit jaar reikt van de vroegste specimen op dit gebied tot de musical in de jaren '30. In het programma als geheel is er aandacht voor heel verschillende invalshoeken zoals de choreografieën van Martha Graham, Germaine Dulac's THEMES ET VARIATIONS en een 'carte blanche'-programma, samengesteld door een speciale gast.

Een essentieel onderdeel in de festival-opzet zijn ook de 2 video-compilaties: van het historische en het hedendaagse programma (een selectie uit de competitie van de vorige festivaleditie). De banden zijn tijdens het festival te koop en dienen daarnaast als reizende versie van het festival, ter vertoning op andere festivals, ondermeer in Kopenhagen en Hamburg. Voor dekking van ca. de helft van de begroting wordt een instandhoudingssubsidie van OCenW gevraagd, variërend van f 0,055 mln tot f 0,07 mln per jaar.

Als geheel vormt Springdance Cinema een aantrekkelijk nevenprogramma van het dansfestival Springdance, dat bij het danslievende publiek zeer in de smaak valt. Of dit bij filmpubliek evenzeer aanslaat is de vraag. De Raad is er niet van overtuigd dat de dansfilm zich de laatste jaren ontwikkelt tot een eigen, nieuw filmgenre. De synergieën tussen film en andere kunstvormen zijn talloos en vaak interessant, maar er is geen reden om 'de dansfilm' als cinematografisch fenomeen een andere status te geven dan bijvoorbeeld 'de muziekmfilm'.

Conclusie

Springdance Cinema is een aantrekkelijk nevenprogramma van het dansfestival Springdance, maar heeft geen betrekking op een eigen, nieuw filmgenre, zoals de organisatie van Springdance Cinema wil doen geloven. Vanuit het oogpunt van cinematografisch belang is er onvoldoende aanleiding om een dergelijk festivalonderdeel structureel te ondersteunen. De Raad adviseert het gevraagde subsidie niet toe te kennen.

Financieel kader

Huidige exploitatie

Subsidie OCenW peiljaar 1994

Subsidie OCenW peiljaar 1995

Gewenste exploitatie 1997-2000 0,160

Gevraagd subsidie 1997-2000 0,065

*(alle gegevens volgens opgave Ministerie van OCenW
en in miljoenen guldens)*
